PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 40 lir

Leto XXI. Št. 307 (6285)

TRST, sreda 29. decembra 1965

PO ČUDNEM IN NEPOTRJENEM INTERVJUJU LA PIRE

Minister Fanfani je podal ostavko ki pa je Moro ni hotel sprejeti

V ozadju pogovor z La Piro na pobudo Fanfanijeve soproge - Čestitke tajnikov strank in tujih državnih poglavarjev Saragatu ob obletnici izvolitve - Stavka uslužbencev avtobusov

RIM, 28. — Zunanji minister Fanfani je podal «nepreklicno ostavko» na mesto zunanjega ministra s pismom, ki ga je poslal predsedniku vlade Moru. Ta pa je po posvetovanju s predsednikom republike Saragatom ostavko zavrnil. Fanfani utemeljuje v svojem pismu ostavko s kampanjo, ki se je začela zaradi izjav, ki jih je baje dal La Pira v njegovem stanovanju, kjer se je sestal z novinarko neofašističnega lista «Borghese» na pobudo njegove žene.

Fanfanijevo pismo Moru se glasi:

«Dragi predsednik. Krivične in neutemeljene ugotovitve in sodbe nekega prijatelja ter neprevidna pobuda mojega družinskega člana se — po krivici ali ne — spreminjajo v dvom o delu ministra za zunanje zadeve, s čimer se njegovim naporom škoduje in posredno škodujejo vladi.

Z omenjenimi ugotovitvami in ocenami se ne strinjam niti nisem sodeloval pri omenjeni pobudi, menim pa, da je moja dolžnost, da se odstrani kakršen koli dvom naših državljanov in prijateljev v tujini o resnosti mednarodne akcije Italije. Zato sem sklenil podati ostavko na mesto ministra za zunanje zadeve, kar nepreklicno predstavlja to pismo. Zahvaljujem se ti, da si mi od marca omogočil sodelovati pri tvojem delu, da sem lahko nezainteresirano in — upam koristno — deloval za našo domovino in za pomirjenje ter svobodni napredek sveta.

Prosim te, da uredi moj odstop po 6. januarju, da bom lahko pred komisijo za zunanje zadeve 5. januarja odgovoril na nekatera vprašanja politikov, če to imaš za možno in če meniš, da ni škodljivo za delo vlade. Na tak način bi se lahko tudi izognil morebitnim kritikam, da sta minister in vlada skušala zbežati pred parlamentom.

Oprosti mi, da sem nehote prisiljen motiti tvoj kratek počitek in ti izražam iskrena in prisrčna voščila za novo leto.»

Predsednik vlade Moro pa je poslal zunanjemu ministru Fanfaniju naslednjo brzojavko: «Razumem tvoje občutke in razloge, ki so te v tvoji občutljivosti privedli, da si podal ostavko na mesto zunanjega ministra. Popolnoma pa sem prepričan, da nogodek, ki ga omenjaš, ne zadeva tvoje osebe niti tvoje pripadnosti programu zunanje politike vlade, katero si v teh mesecih izvajal in za katero si dostojno, učinkovito sodeloval. Potem ko sem poročal predsedniku republike, te prosim, da ne vztrajaš pri ostavki tudi v pričakovanju sestanka, ki ga bom, upam, imel s teboj po bližnjem povratku v Rim in menim, da tvoje ostavke ne morem sprejeti. Z zaupanjem se sklicujem na tvoj čut odgovornosti in solidarnosti, poudarjam prijateljska čustva ter te toplo pozdravljam in ti čestitam. Aldo Moro.»

Ozadje dogodka, zaradi katerega je dal Fanfani ostavko, je dokaj zapleteno in tudi ni povsem jasno. Kaže, da je Fanfanijeva soproga povabila na svoj dom novinarko lista «Borghese», da bi se tam sestala z La Piro in se prepričala o njegovih resničnih namerah. Do tega sestanka je tudi prišlo in ni povsem jasno, koliko oseb je bilo prisotnih med razgovorom.

Novinarka je objavila v omenjenem neofašističnem listu daljši intervju v obliki točno formuliranih vprašanj in odgovorov in je dala La Piri v usta dokaj čudne odgovore ter ocene raznih osebnosti. Tako je na primer govora o tem, da je Moro «mehkužen», Nenni «končan», Rusk «ne razume nič» ter podobno Morova vlada bo baje kmalu pri kraju in namesto nje bo baje prišla enobarvna vlada, ki naj bi jo podpirali vsi in to tudi komunisti in fašisti.

Objavi tega «intervjuja», če ga lahko tako imenujemo, je sledila vrsta zanikanj in ponovnih zanikanj zanikanja. Tako je La Pira dejal, da se je resnično pogovarjal, «z neko žensko», ki pa se ni predstavila za novinarko in ki je govorila o «verskih dvomih». Pogovor se je samo mimogrede dotaknil političnih vprašanj, novinarka pa je navedla dobesedno tudi nekatere paradokse in politične šale, kot njegovo izvirno mnenje.

Fanfanijeva ostavka je privedla tudi do prvih političnih komentarjev. Tako pravi predstavnik PSDI Orlandi, da gre za «veliko hrupa za zelo malo». «Vsaka demokracija mora dovoliti svojim La Pirom, da govorijo in počenjajo, kar se jim zdi, pobuda družinskega in verskega značaja pa je malo pomembna ter je zato razumljivo, da je Moro zavrnil ostavko. Tajnik PLI Malagodi pa pravi, da je ostavka logična, ter nato polemizira s Fanfanijem glede datuma 5. januarja, češ da lahko Fanfani tudi kot običajen poslanec odgovori parlamentu, poleg tega pa ima možnost odgovora kot bivši minister na osnovi člena 73 pravilnika poslanske zbornice.

Danes je prva obletnica izvolitve Saragata za predsednika republike. Ob tej priložnosti so mu čestitali politični tajniki KPI, PSI, PSDI in KD ter številni predsedniki drugih držav.

Generalni tajnik Longo poudarja v svojem voščilu, da je Saragatova izvolitev predstavljala važno združitev vseh demokratičnih in protifašističnih glasov, ter izraža prepričanje, da bo italijansko ljudstvo storilo velike korake naprej po poti miru, demokratičnega razvoja, socialnega in civilnega napredka.

Tajnik PSI De Martino izraža prepričanje, da bo italijansko ljudstvo pod visokim vodstvom Saragata lahko doseglo najvažnejše smotre socialnega napredka, pravičnosti, demokracije, miru v smislu idealov odporniškega gibanja, ki jih je Saragat poudaril v svoji poslanici.

Voščilo tajnika PSDI Tanassija govori o «obrambi miru v varnosti domovine» in o utrditvi demokratičnih ustanov ter socialnega napredka. Tajnik KD Rumor pa v brzojavki poudarja voščila za koristno poslanstvo v službi svobode, socialnega in civilnega napredka italijanskega ljudstva. Tudi vatikansko glasilo «Osservatore Romano» čestita predsedniku republike.

Saragatu so čestitali predsednik Jugoslavije maršal Tito, predsednik Zahodne Nemčije Luebke, belgijski kralj, predsednik Egipta Naser, predsednik Turčije, Senegala in druge tuje osebnosti.

Tajništvo KPI sporoča, da so se sestali s predstavniki PSIUP, s katerimi so izmenjali mnenje o najbolj perečih vprašanjih skupnega interesa in predvsem o poslabšanju mednarodnega položaja. Sestanka so se udeležili za PSIUP Vecchietti, Valori in Foa, za KPI pa Longo, Macaluso in G. Pajetta. Iz Aoste poročajo, da je izvršni odbor tamkajšnje federacije PSI odstopil, ker nista odstopila deželna poslanca PSI.

Sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL so potrdile 24-urno vsedržavno stavko uslužbencev avtobusnih prog, ker ni prišlo do pogajanj za obnovitev delovne pogodbe, Centralni odbor sindikata uslužbencev električnih podjetij CGIL je ugotovil, da so bila pogajanja z ENEL na ministrstvu za delo povsem brezuspešna. ENEL ni sprejel niti zahtev sindikalnih organizacij glede posvetovalnega glasu sindikata o normativnih vprašanjih. Glede plač pa zahteva blokiranje plač do konca leta 1966, za leto 1967 pa rahlo in ne točno določeno zvišanje. Zato so pooblastili tajništvo, da prične z drugimi sindikalnimi organizacijami razgovore o širokem in odločnem stavkovnem gibanju v drugi polovici januarja.

POTOVANJE PODPREDSEDNIKA ZDA

Ameriški podpredsednik Humphrey se pogovarja z Deanom Ruskom pred odhodom v Azijo

TOKIO, 28. — Ameriški podpredsednik Hubert Humphrey je prispel danes v Tokio, kjer se je ustavil nekaj ur. Uradno potuje na Filipinske otoke, da se udeleži v imenu predsednika Johnsona vmestitve novega filipinskega predsednika Marcosa. Med svojim potovanjem po Aziji se bo Humphrey ustavil tudi na Formozi in Južni Koreji.

V Tokiu je več sto ljudi demonstriralo na letališču ob prihodu Humphreyja. Podobne demonstracije so bile tudi v središču Tokia.

Umrl je akademik univ. prof. dr. Igor Tavčar

LJUBLJANA, 28. — Včeraj je umrl v Ljubljani akademik in univerzitetni profesor dr. Igor Tavčar, predstojnik interne klinike medicinske fakultete v Ljubljani in profesor za interno medicino. Zaslužni slovenski učenjak, ki je bil sin pokojnega pisatelja dr. Ivana Tavčarja, se je rodil 2. novembra 1899. Reden član Slovenske akademije znanosti in umetnosti je postal 6. decembra 1949 ter je bil hkrati upravnik inštituta za medicinske vede pri akademiji. Poleg tega je bil član kongresnega odbora alergologov Jugoslavije, član Societé Internationale de Medicine Interne v Bazlu, član Society for Researchon the Coagulation of Blood, Capillary Function and Practical Myology v Londonu.

Pokojni akademik dr. Igor Tavčar ima zlasti velike zasluge za organizacijo partizanskih bolnišnic na osvobojenem ozemlju Slovenije med drugo svetovno vojno.

Pogreb pokojnika bo jutri ob 14.30 v Ljubljani.

Spisal je: Klinika krvi, Klinika krvnih obtočil, Klinika ledvic in sečnih vodov, Klinika žolčnih vodov in trebušne slinavke, Klinika sklepnih obolenj itd.

Heath potuje v jugovzhodno Azijo

LONDON, 28. — Voditelj konservativne opozicije Edward Heath bo odpotoval jutri za dva tedna v jugovzhodno Azijo. Ob tej priložnosti se bo sestal s pakistanskim predsednikom Ajubom Kanom in s predsednikom indijske vlade Sastrijem Obiskal bo tudi Malezijo, Borneo in Singapur. Ker se bo njegov uraden program zaključil 8. januarja, v London pa se bo vrnil šele 13. januarja, ni izključeno, da bo obiskal tudi druge azijske države.

Sporazum z ZAR o turizmu in filmu

KAIRO, 28. — Ob zaključku svojega obiska v Egiptu je minister za turizem in predstave Corona podpisal z namestnikom predsednika vlade Abdel Kaderjem Hatemom protokol o sodelovanju med Italijo in ZAR glede turizma, filma in televizije. Protokol, ki ga bodo kasneje spopolnili, določa osnovne obveznosti glede turizma in kinematografije.

Proces v Kairu

KAIRO, 28. — Danes se je pred sodiščem v Kairu začela razprava proti bivšemu ravnatelju dnevnika «Al Ahbar» Mustafi Aminu. Obtožen je, da je izročil nekemu funkcionarju ameriškega poslaništva dokumente o obrambi ZAR in da je protizakonito prekupčeval z valuto. Aretirali so ga 21. julija na njegovem domu v Aleksandriji, ko je izročil spis o informacijah funkcionarju ameriškega poslaništva, ki je bil agent CIA in je bil takoj izgnan iz ZAR.

Amin je na sodišču izjavil, da je nedolžen in je odločno zavrnil vse obtožbe o vohunstvu, medtem ko je priznal prekupčevanje z valuto. Državni pravdnik je zahteval smrtno kazen. Razprava se bo nadaljevala jutri popoldne.

BUDIMPEŠTA, 28. — Madžarska tiskovna agencija javlja, da sta prvi tajnik KP Madžarske Janoš Kadar in predsednik vlade Kallai sprejela včeraj v Budimpešti podpredsednika severnovietnamske vlade, ki je prispel na Madžarsko na čelu gospodarske delegacije.

V Ljubljani je umrl Franc Svetek

LJUBLJANA, 28. — V nedeljo, 26. t. m. je umrl v Ljubljani popularni sindikalni delavec, bivši podpredsednik glavnega odbora Enotnih sindikatov Slovenije in član glavnega odbora ter zveznega odbora SZDL Jugoslavije ter bivši član vrhovnega plenuma Osvobodilne fronte Franc Svetek v starosti 73 let. Že pred vojno se je vključil v takratno slovensko socialno demokracijo in kot izučen kovinar sodeloval pri Zvezi mladinskih delavcev, med vojno pa kot mornar v revolucionarnem gibanju proti Avstriji. Takoj po vojni je postal organizacijski tajnik Jugoslovanske socialdemokratske stranke v Ljubljani ter bil njen delegat na prvi mednarodni konferenci dela v Washingtonu. Vodil je vrsto stavk in postal glavni tajnik delavskega konzumnega društva, nato uslužbenec pri Pokojninskem zavodu delavcev in nameščencev v Ljubljani, pozneje pa predsednik Delavske enotnosti.

Leta 1941 je pokojni Svetek postal član vrhovnega plenuma Osvobodilne fronte ter odšel leta 1943 na osvobojeno ozemlje, kjer je postal član izvršnega odbora OF. Konec leta 1944 je bil premeščen v Beograd kot član tajništva Zveze sindikatov Jugoslavije. Kot član zveznega odbora SZDL Jugoslavije se je zavzemal za delavsko samoupravljanje. Prof. Makso Snuderl je o njem zapisal: «Umrl je pokončen mož, plemenit značaj, zaslužen proletarski borec, pošten in neomahljiv Slovenec ter iskren prijatelj.»

Pogreb zaslužnega pokojnika bo danes popoldne v Ljubljani.

BONN, 28. — Bonski zunanji minister Schroeder je obvestil vlade držav skupnega tržišča da bo treba izredno sejo sveta ministrov ki je bila določena za 17. in 18. januarja v Luksemburgu, odložiti na drug datum, ker bo tedaj on zaposlen z japonskim zunanjim ministrom, ki bo prišel na obisk v Bonn.

BEJRUT, 28. — Libanonski dnevnik «L'Orient» piše, da je zvedel iz diplomatskih krogov, da bo de Gaulle verjetno obiskal v začetku pomladi Libanon, Jordanijo in ZAR.

NOVE POBUDE ZA ZAČETEK POGAJANJ V VIETNAMU?

Južnovietnamska osvobodilna fronta predlaga štiridnevno premirje ob vietnamskem novem letu

Novi diplomatski stiki? - Govori se o sodelovanju papeža in U Tanta - «Štirinajst točk» ameriške vlade - 20. januarja U Tantova tiskovna konferenca

SAJGON, 28. — Južnovietnamska osvobodilna fronta je danes pozvala sajgonsko vlado, naj sprejme štiridnevno premirje ob vietnamskem novem letu, in sicer od 20. do 23. januarja. Uradno poročilo osvobodilne fronte, ki ga je prebral po radiu predsednik fronte, pravi, da so ameriški imperialisti prinesli vojno v Vietnam, uničujejo cerkve, pagode ter ubijajo vietnamsko ljudstvo, sedaj pa hočejo še zaostriti vojno v Južnem Vietnamu. Toda južnovietnamska osvobodilna fronta poziva sajgonsko vlado, naj se prekinejo boji za štiri dni, tako da se bodo mogli južnovietnamski vojaki in državni uslužbenci vrniti domov, da proslavijo novo leto vietnamskega ljudstva.

Vietnamsko novo leto, ki ga imenujejo «Tet», se praznuje skoraj v vsej Aziji od 20. do 24. januarja.

Danes je že četrti dan, ko ameriški bombniki niso bombardirali Severnega Vietnama. Prav tako niso strateški bombniki «B 52» bombardirali od petka južnovietnamskega ozemlja.

Davi je velika skupina partizanov napadla sajgonsko postojanko v Putrangu 175 kilometrov severno od Sajgona in nekaj kilometrov od kamboške meje. Partizani so bili odbiti po enournem boju. Večje število sajgonskih vojakov je bilo ubitih ali ranjenih, med partizani pa niso ugotovili mrtvih. Ameriški predstavnik pa je izjavil, da je padlo 50 partizanov in malo sajgonskih vojakov. Do spopadov je prišlo tudi na nekaterih drugih krajih.

Severnovietnamska tiskovna agencija je danes javila, da so partizani v treh dneh bojev (od 18. do 20. decembra) v pokrajini Binh Dinh ubili 376 ameriških vojakov. Pri istih bojih je padlo tudi sto korejskih vojakov.

Ameriški predsednik Johnson je začel danes na svojem posestvu v Teksasu posvetovanje o Vietnamu s tajnikom za obrambo McNamaro. Po mnenju opazovalcev je to posvetovanje v zvezi z najnovejšim vojaškim in diplomatskim razvojem. V washingtonskih poluradnih krogih namenoma izjavljajo, da hočejo ZDA s prekinitvijo bombardiranja Severnega Vietnama, ki traja že četrti dan, doseči mogoče kak primeren korak nasprotnika kot odgovor.

Predlog osvobodilne vojske za novoletno premirje bi mogel biti taka poteza. Vendar pa se ugotavlja, da osvobodilna vojska predlaga vsako leto novoletno premirje. Značilno pa je, da je ameriška vlada svoje stališče glede morebitnih pogajanj, toda to pot v obliki štirinajstih «točk» proti «štirim točkam» hanojske vlade. Tega stališča sicer ni ameriška vlada uradno objavila, vendar pa so ga v washingtonskih krogih poluradno obrazložili. O vsem tem pa se v krogih okoli predsednika strogo molči, in prav tako tudi v Združenih narodih.

V Washingtonu to pot poudarjajo, da hoče ameriška vlada s prekinitvijo bombardiranja sondirati razpoloženje nasprotnika. Pri tem dodajajo, da to pot ne pripisujejo te prekinitve «tehničnim činiteljem». Vendar pa odklanjajo vsako pojasnilo, ali to prekinitev spremlja kaka diplomatska pobuda ali pa ima samo namen sondiranja.

Politični opazovalci pripisujejo pomen tudi dejstvu, da je ameriška vlada izbrala sedanji trenutek, da poluradno obrazloži svojih «štirinajst točk», ki sicer samo ponavljajo že znano ameriško stališče, vendar pa so načrtno urejene, pri čemer znova poudarjajo nekatera bistvena ameriška stališča, kakor n. pr., da «ZDA ne želijo stalne ameriške navzočnosti v Južnem Vietnamu» (osma točka), in da «ZDA podpirajo svobodne volitve v Južnem Vietnamu» (deveta točka). Med drugimi je tudi točka, ki govori, da «stališče gverilcev bi se lahko obrazložilo pri pogajanjih», in da bi ZDA mogle ustaviti bombardiranje Severnega Vietnama, če bi nasprotna stran «povedala, kaj bi iz tega prišlo».

Ni znano, ali se tudi sajgonska vlada strinja s temi točkami. Bivši pomočnik Adlaija Stevensona Gordon Fritchey je včeraj izjavil, da južnovietnamski predsednik vlade Cao Ky odločno nasprotuje pogajanjem za konec vojne v Vietnamu. Fritchey pravi, da je Cao Ky obvestil ZDA, da je treba izključiti pogajanja, v katerih bi on videl kompromis in bi mogla povzročiti padec njegove vlade ter prihod «skrajno antikomunistične frakcije južnovietnamske vojske na oblast». Baje je general Cao Ky tudi izjavil, da bi morebitna pogajanja zadala hud udarec morali južnovietnamskih čet. Fritchey dodaja, da Johnson in Dean Rusk rajši nista objavila izjave generala Cao Kyja ter sta javno še dalje ponavljala, da je edinole «nepopustljivost Hanoja» ovira za pogajanja.

Predstavnik državnega departmaja je včeraj na zadevno vprašanje odgovoril, da niti Bela hiša niti državni departma nič ne vesta o sporočilu južnovietnamskega predsednika vlade glede morebitnih pogajanj. Vendar pa že zaradi dejstva, da je izjavo o pogajanjih podal najožji sodelavec bivšega ameriškega delegata v OZN, ki ima še vedno stike z zelo visokimi osebnostmi v OZN, je ta imela velik odmev.

Glede poti, po kateri bi mogli začeti morebitna mirovna pogajanja, ugotavljajo politični komentatorji, da se je seznam osebnosti, ki se zanimajo za pogajanja, še povečal. Danes se govori o obisku nekega Američana v Hanoju. To je docent za zgodovino na univerzi v Yale Staughton Lind. Kakor piše. «New York Times», je Staugnton prišel te dni v Hanoj skupno s članom nekega akademskega naprednega združenja Thomasom Haudenom in s članom ameriške komunistične stranke Herbertom Apthekerom. Njihov obisk v Hanoju ima namen dobiti pojasnila o «stališču druge strani, kar se tiče pogajanj». Omenjeni trije so odpotovali v Hanoj kljub temu, da je ameriškim državljanom prepovedano obiskati Severni Vietnam. Zaradi tega jim grozi nevarnost, da jih ob povratku obsodijo do pet let zapora in na globo pet tisoč dolarjev.

Morebitni diplomatski poti, ki prihajata najbolj v poštev, pa sta Vatikan in Združeni narodi, ločeno ali pa skupno. V krogih OZN zatrjujejo, da sta papež Pavel VI. in tajnik U Tant govorila o svojem sodelovanju pri mirovnih prizadevanjih v Vietnamu med papeževim obiskom v OZN. Včeraj je U Tant odšel v svoj urad v palači Združenih narodov, ki je zaradi božičnih praznikov popolnoma zapuščena. Sestal se je s članom ameriške delegacije, poslanikom Yostom. V krogih ameriške delegacije izjavljajo, da je Jost obiskal U Tanta, samo «da ostane v stikih».

U Tant bo imel 20. januarja svojo prvo tiskovno konferenco v prihodnjem letu. Govoril bo o svojih naporih za začetek pogajanj o Vietnamu.

Pomočnik načelnika tiskovnega urada Bele hiše ni hotel na tiskovni konferenci komentirati predloga južnovietnamske osvobodilne fronte za novoletno premirje. Izjavil je samo ,da je predlog naslovljen sajgonski vladi, ki ga sedaj proučuje. Dodal je ,da se je tajnik za obrambo McNamara posvetoval včeraj in davi s predsednikom Johnsonom o proračunu za obrambo in o Vietnamu. Med drugim sta govorila o božičnem premirju v Vietnamu, vojaških okrepitvah, o zdravstveni pomoči ter o agrarni reformi v Južnem Vietnamu. Johnson se je pogovarjal po telefonu z Deanom Ruskom in z nekaterimi drugimi ministri.

Sukarnovi pozivi

DŽAKARTA, 28. — Indonezijski predsednik Sukarno je prisostvoval skupni katoliški in protestantski proslavi v športni palači. Ponovno je pozval Indonezijce, naj se ne več sovražijo med seboj in naj se ne borijo drug proti drugemu. «Če se bodo nasilna dejanja nadaljevala, je dejal Sukarno, se ne bosta zrušila samo država in narod, temveč se bodo zrušile tudi vse vere Indonezijcev.» Zatem je Sukarno dejal, da ni res, da mora revolucionar nujno uporabljati puško in dinamit pri svojih revolucionarnih dejanjih. «Jezus Kristus, je dejal, je jasen zgled tega. On je bil največji revolucionar v človeški zgodovini in prav gotovo, ni nikoli uporabljal orožja za širjenje svojega revolucionarnega nauka in za svoja revolucionarna dejanja.»

Bilten vojske poroča, da je predsednik Sukarno ponovil svoj ukaz vojakom, naj streljajo na tiste, ki protizakonito nastopajo proti komunistom, kakor n. pr. v primerih množičnega ubijanja in mučenja. Sukarno je bil dal ta ukaz, ko se je zvedelo za umor tisočev komunistov.

SANTO DOMINGO, 28. — Predsednik Dominikanske republike Hector Garcia Godoy je na tiskovni konferenci sporočil, da bodo volitve 1. julija prihodnjega leta, kakor je bilo določeno, kljub temu, da tisti, ki nasprotujejo volitvam, skušajo ustvariti napetost.

Godoy je tudi sporočil, da so včeraj našli veliko količino dinamita pod nekim vagonom blizu tovarne sladkorja «Rio Haina». Dinamit so našli, ko je neznanec telefoniral policiji, da se pripravlja na tovarno atentat.

VČERAJ V ZVEZNI SKUPŠČINI

B. Kraigher o gospodarstvu SFRJ v prihodnjem letu

Dvig življenjskega standarda, stabilizacija gospodarstva in večja udeležba pri mednarodni delitvi dela

BEOGRAD, 28. — Zvezni in gospodarski svet zvezne skupščine sta na ločenih sejah pričela danes razpravo o gospodarskih premikih in razvojnih možnostih ter o gospodarski politiki v prihodnjem letu. O teh vprašanjih je pred tem na skupni seji poročal član zveznega izvršnega sveta Boris Kraigher. Kot glavni nalogi gospodarske politike v prihodnjem letu je navedel odločno varčevanje na področju investicij in proračunske potrošnje. Poleg tega je potrebno poiskati možnosti, da se sistem kreditiranja nerazvitih krajev čim popolnejše vključi v splošen sistem financiranja, razširjene reprodukcije, in storiti nadaljnje ukrepe za stabilizacijo trga, prometa in izvoza. Potrebno je dalje stalno večanje materialnih in deviznih rezerv federacije, ki naj bi v letu 1970 narasle na 500 milijonov dolarjev. Sprememba v smeri deliberalizacije uvoza in konvertibilnosti dinarja bo eden osnovnih elementov gospodarske reforme.

Kraigher je poudaril, da bo gospodarska politika v prihodnjem letu usmerjena na uresničenje treh smotrov: 1. na stabilen razvoj življenjskega standarda, posebno na stabilno povečanje osebnih dohodkov v skladu s povečano produktivnostjo; 2. na nadaljnjo stabilizacijo gospodarstva in 3. na nadaljnjo graditev gospodarskega sistema, ki naj bi povečal udeležbo jugoslovanskega gospodarstva v mednarodni delitvi dela.

V razpravi na ločenih sejah so bile poleg pozitivnih ocen predlaganih ukrepov izrečene tudi politične pripombe. Poleg očitkov, da imajo poslanci za proučevanje tako važnih ukrepov premalo časa na razpolago, so v obeh svetih pripomnili, da predlagana politika ni v skladu z zamislijo reforme, in poudarili zahtevo po energičnem oženju fronte investicij. Iz podatkov, ki jih je v gospodarskem svetu prikazal ravnatelj Jugoslovanske investicijske banke Milenko Bojanič o obveznostih in sredstvih banke v prihodnjem letu, se resno postavlja vprašanje, kako kriti obveznosti gradnje — posebno metalurgije, ladjevja, turizma, osnovne kemijske industrije, zlasti pa razširitve zmogljivosti premogovnikov. Na sejah so zvezni tajniki odgovorili tudi na več vprašanj zveznih poslancev. Med drugim je zvezni tajnik za promet Neorčič odgovoril poslancu Ciru Kaporju na njegovo vprašanje, kakšna gospodarska logika je v tem, da je v Jugoslaviji, ki ima samo 23 potniških letal, 17 raznih letalskih podjetij. Neorčič je dejal, da so bila vsa ta podjetja ustanovljena z zakoni, ki so jih odobrili skupščinski odbori. Izrazil pa je mnenje, da bi bilo potrebno podjetja integrirati, kjer koli je to v interesu samih podjetij. Zvezna sveta nadaljujeta razpravo jutri.

V kratkem odpotuje v Hanoj delegacija iz Sovjetske zveze

Ugibanja o namenih obiska - Izjave Johnsonovega svetovalca Bundyja

MOSKVA, 28. — Agencija Tass je sporočila, da bo odpotovala v Hanoj na vabilo centralnega komiteja severnovietnamske delavske stranke in tamkajšnje vlade delegacija, ki jo bo vodil član prezidija CK KP SZ Aleksander Šeljepin. Agencija ne javlja, kdaj bo delegacija odpotovala, verjetno pa se bo to zgodilo v kratkem.

Moskovski opazovalci menijo, da bi Šeljepin utegnil pritiskati na Hošiminha, da dobi njegovo privolitev za začetek pogajanj z ZDA. Po mnenju teh opazovalcev je sovjetska vlada naklonjena pogajanjem. Vendar pa javno poudarja, da pritiče odločitev o tem hanojski vladi in da so pogajanja mogoča samo na podlagi, ki jo je sporočila hanojska vlada.

Kakor poročajo iz Washingtona, je Johnsonov svetovalec Bundy izjavil po televiziji, da Johnson ni nikoli mislil, da bo moč z lahkoto in naglo «pripraviti severnovietnamsko vlado do tega, da bi menjala svoje stališče». Dodal je: «Dokler ne bo Hanoj tega storil — če bo storil — je težko reči, zlasti zaradi odločnih izjav severnovietnamske vlade, kako naj bi se zadeva prenesla z bojišča h konferenčni mizi.» Bundy je dodal, da pogoji, ki jih je navedel Severni Vietnam za morebitna pogajanja, težijo za tem, da «skrbno zagotovijo, da bo prihodnost južnih Vietnamcev komunistična».

Kongres Komsomola

MOSKVA, 28. — Danes je zaključil svoje delo centralni komite Komsomola in sklenil, da bo 15. kongres Komsomola 17. maja prihodnjega leta.

Na seji so predvsem govorili o vzgoji mladine v duhu revolucionarnih vojaških in delavskih tradicij komunistične stranke. Številni govorniki so govorili o «pomanjkanju patriotskega duha v sodobni sovjetski literaturi». Prvi tajnik moskovskega Komsomola Trušin je kritiziral «tendenciozen način», s katerim nekateri romanopisci opisujejo dogodke v zadnji vojni, s tem da mnogo govorijo o življenju v koncentracijskih taboriščih. Pripomnil je: «Dobi se vtis, da «o najbolj aktivni patrioti med zadnjo vojno bili tisti, ki so bili ujetniki.» Dejal je, da se v romanih in vojnih pripovedkah več govori o sovjetskih ujetnikih v koncentracijskih taboriščih kamor so jih zaprli Nemci, kakor pa o borcih. Dodal je, da se več govori o negativnih kakor pa o pozitivnih plateh tedanje dobe.

Kozmos 102 in 103

MOSKVA, 28. — V Sovjetski zvezi so danes izstrelili dva nova satelita, in sicer «Kozmos 102» in «Kozmos 103». Prvi ima apogej 278 kilometrov in perigej 218 kilometrov, drugi pa ima krožni tir in je oddaljen od Zemlje 600 kilometrov. Agencija Tass poroča, da vsi aparati na obeh satelitih redno delujejo

DANES

Povsem nepričakovano je na videz dokaj banalen razlog privedel do «nepreklicne ostavke» zunanjega ministra Fanfanija, ki pa jo je Moro po predhodnem posvetovanju s Saragatom prav tako odločno zavrnil. Razlog za ostavko je že skoro smešen: Fanfanijeva soproga je povabila na svoj dom neko novinarko neofašističnega lista «Borghese», da bi se sestala z La Piro in se tako prepričala o njegovih resničnih namerah. To pa je novinarka izkoristila za objavo dolgega in na mnogih mestih za Mora, Nennija in druge državnike žaljivega «intervjuja».

Po vsej verjetnosti pa gre tudi pri tem zadnjem dogodku za odraz globljih sporov, kar bi se dalo tudi razumeti iz Morovega odgovora Fanfaniju, kjer omenja bližnji sestanek in razgovor. Značilno je namreč dejstvo, da se Fanfani in Moro nista temeljiteje pogovorila, ko se je Fanfani vrnil iz New Yorka, pa čeprav niso bila povsem razčiščena sporna vprašanja glede Kitajske, Vietnama in splošne usmeritve italijanske zunanje politike. Vse skupaj pa je lahko verjetno tudi uvod v bitko za preosnovo vlade in za novo «verifikacijo» vladnega programa, do česar bo najbrž prišlo proti koncu januarja.

Včeraj je bila prva obletnica izvolitve Saragata za predsednika republike in ob tej priložnosti so mu čestitali tajniki KPI, PSI, PSDI in KD, iz tujine pa številni državni poglavarji in med njimi tudi predsednik Jugoslavije Tito.

Med mednarodnimi dogodki je še vedno v ospredju vojna v Vietnamu, kjer se borbe nadaljujejo s precejšnjo silovitostjo. Toda — kot vsako leto — je osvobodilna fronta ponudila sajgonski vladi štiridnevno premirje ob vietnamskem novem letu od 20. do 23. januarja 1966. Na včerajšnji tiskovni konferenci ni hotel predstavnik Bele hiše komentirati te ponudbe, temveč je samo izjavil, da je predlog naslovljen na sajgonsko vlado, ki ga sedaj proučuje, in je dodal, da sta Johnson in McNamara kljub temu o ponudbi govorila ter obravnavala tudi vprašanje agrarne reforme v Južnem Vietnamu. Toda bivši Stevensonov pomočnik, ki je prav gotovo dobro obveščen, je povedal, da predsednik sajgonske vlade odločno nasprotuje pogajanjem za konec vojne, ker je vlada ZDA ponovila svoje stališče o morebitnih pogajanjih, in sicer v obliki štirinajstih točk, med katerimi je tudi točka, ki govori, da bi se «stališče gverilcev lahko obrazložilo pri pogajanjih» in da bi ZDA mogle ustaviti bombardiranje Severnega Vietnama, če bi nasprotna stran povedala «kaj bi iz tega prišlo». Sajgonski predsednik vlade je namreč mnenja, da bi pogajanja zelo škodovala morali njegove vojske. Vsekakor pa je dejstvo, da se po božičnem premirju ameriško bombardiranje ni ponovilo niti včeraj. Zato se govori, da je tudi objava štirinajstih točk ter ponudba za premirje v zvezi z možnostjo pogajanj, za katera se trdi, da prihajajo v poštev diplomatske poti Vatikana in OZN. Te dni pa odpotuje v Hanoj sovjetska delegacija, ki jo bo vodil Aleksander Šeljepin.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 10, najnižja 7,3, ob 19. uri 8,7; vlaga 83 odst., zračni tlak 1006,6 raste, veter 4 km severozahodnik, nebo pooblačeno, morje skoro mirno, temperatura morja 12,2 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 29. decembra
Tomaž
Sonce vzide ob 7,46 in zatone ob 16,28. Dolžina dneva 8,42. Luna vzide ob 11,40 in zatone ob 22,54
Jutri, ČETRTEK, 30. decembra
Evgen

SESTANEK KOMISIJE POKRAJINSKEGA SVETA

Do 10. jan. bodo izplačali del škode ki jo je kmetom povzročilo neurje

Skupno prijavljena škoda je znašala 73 milijonov lir, komisija pa je to vsoto znižala na 44 milijonov lir

Pod predsedstvom pokrajinskega odbornika Viginija se je pretekli teden sestala komisija pokrajinskega sveta za proučevanje kmetijskih vprašanj. Sestanka so se udeležili poleg svetovalcev, članov komisije, tudi predstavniki ustanov, ki so dale svoj prispevek za sklad za pomoč kmetom, ki jim je neurje preteklega julija povzročilo škodo na pridelkih. Na sestanku so bili prisotni tudi predstavniki kmečkih organizacij.

Na pobudo pokrajinske uprave so zbrali 7 milijonov 750.000 lir. Od teh je deželna uprava dala 5 milijonov, pokrajinska uprava 2 milijona, trgovinska zbornica 500.000 lir, kmetijski konzorcij pa 250.000 lir. (Iz seznama vidimo, da tržaška občinska uprava ni prispevala za prizadete kmete niti ene lire, čeprav je neurje povzročilo v tržaški občini za 11 milijonov lir prijavljene škode).

Komisija je s pomočjo kmetijskih strokovnjakov proučila 400 prijav prizadetih kmetov. Kmetje iz tržaške občine so prijavili za 11 milijonov lir škode, komisija pa je ugotovila 4 milijone lir škode; kmetje iz miljske občine so prijavili 57 milijonov lir škode, komisija je ugotovila 20 milijonov lir škode; kmetje iz devinsko - nabrežinske občine so prijavili za 4,5 milijona lir škode, komisija je ugotovila 20 milijonov lir škode; kmetje iz dolinske občine so prijavili 700.000 lir škode, komisija je ugotovila 300.000 lir škode.

Skupno je bilo v tržaški pokrajini prijavljene škode po neurju za 73 milijonov 200.000 lir, komisija pokrajinskega sveta pa je ugotovila, da je neurje povzročilo za 44 milijonov 300.000 lir škode.

Odbornik Vigini se je zahvalil vsem članom komisije in še posebno strokovnjakom za njihovo naporno delo pri ugotavljanju škode ter je izjavil, da je komisija pokrajinskega sveta s to pobudo dosegla smotre, ki si jih je zadala. Denar, ki so ga nabrali, bodo razdelili prizadetim kmetom na osnovi njihovega gospodarskega stanja in na osnovi škode, ki so jo utrpeli. Za škodo, povzročeno kmečkim hišam, gospodarskim poslopjem in stalnim kmetijskim napravam, bo delno poskrbelo Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo, ki je v ta namen dobilo od pristojnega ministrstva 7,5 milijona lir.

Pokrajinska uprava sporoča, da bodo omenjeno pomoč prizadetim kmetom izplačali v najkrajšem času, najkasneje pa do 10. januarja prihodnjega leta.

Novoletna zapora uradov jugoslovanskega generalnega konzulata

Uradi jugoslovanskega generalnega konzulata v Trstu bodo zaprti dne 1., 2. in 3. januarja 1966 zaradi novoletnih praznikov.

Voščila A. Berzantija in de Rinaldinija Saragatu

Predsednik deželnega odbora dr. Berzanti in predsednik deželnega sveta de Rinaldini sta poslala predsedniku republike Saragatu brzojavki ob obletnici njegove izvolitve. V brzojavkah sta mu izrekla topla voščila v imenu prebivalstva in v svojem imenu.

Danes stavka uslužbencev zasebnih avtobusnih podjetij

Sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL so ponovno potrdile svoj sklep o 24-urni vsedržavni stavki uslužbencev avtobusnih podjetij, ki so jo napovedale za danes. S stavko hočejo sindikalne organizacije prisiliti vsedržavno združenje avtobusnih zvez v koncesiji (ANAC), ki se sploh noče pogajati za sklenitev nove delovne pogodbe, čeprav je stara pogodba zapadla že 30. septembra. Stavkalo bo osebje vseh zasebnih avtobusnih podjetij na mestanih kot na medkrajevnih in mednarodnih progah. Zato ne bodo vozili avtobusi na Greto, na Kolonkovec, v Rovte, k zdravilišču na Trsteniku, v vasi tržaške okolice, v druge pokrajine, v Istro, na Kras, v Vipavo, Ljubljano, na Reko itd. To bo hudo prizadelo zlasti vse tiste ljudi, ki prihajajo v mesto na delo in po opravkih z avtobusi. Seveda ne stavkajo uslužbenci avtobusov Acegata in avtobusov openskega tramvajskega podjetja.

NA DOLINSKEM ŽUPANSTVU

Na vpogled je tretji seznam lastnikov razlaščenih zemljišč

Nepričakovana poteza vodstva Industrijskega pristanišča Ne nasedati vabilom za zasebne dogovore o ceni!

Na dolinskem županstvu je na vpogled občinstvu tretji seznam lastnikov in zemljišč v dolinski občini, ki so vključena v področje Industrijskega pristanišča in ki jih hočejo razlastiti za «javna dela ali za izgradnjo industrijskih obratov». V navednicah je uradna utemeljitev razlaščevanj, povsem jasno in očitno pa je, da gre za razlaščanja za gradnjo naftovoda.

Kdor je kakorkoli zainteresiran, si lahko ogleda seznam ter v roku 15 dni vloži svoje pripombe na tajništvu občine. (Sezname bomo objavili v prihodnji nedeljski številki našega dnevnika, 2. januarja).

Po prvem bežnem pregledu seznama je razvidno, da so vključeni tudi lastniki in zemljišča, ki so bila objavljena že v 2. seznamu, in sicer v avgustu. Razlika je le v tem, da Industrijsko pristanišče zdaj ponuja višjo ceno. Razen tega pa so v novem seznamu vključena vsa ostala zemljišča, ki niso bila v prvih dveh seznamih in ki spadajo v okvir območja Industrijskega pristanišča v dolinski občini. Razlastiti torej hočejo vsa zemljišča, ne glede na to, če jih zdaj potrebujejo ali ne za naftovod ali industrijske obrate.

Po vseh intervencijah, pogajanjih in obljubah ter zagotovilih pristojnih oblasti se nam ta poteza vodstva Industrijskega pristanišča zdi zelo čudna, skoraj izzivalna. O stvari bomo obširneje še pisali. Prizadetim lastnikom pa toplo priporočamo, naj ne nasedajo vabilom na zasebne dogovore z nikomur. Prav zdaj je odločilen enoten nastop.

HITRO PRIJET KRIVEC

Strgal je table na sedežu ANPI

Agenti letečega oddelka so pripri in zaslišali krivca, ki je predvčerajšnjim zvečer strgal napisne table na glavnih vratih organizacij ANPI, ANPPIA in ANED (združenja partizanov, političnih preganjancev in deportirancev), ki imajo svoj sedež v Ul. Zonta št. 4.

Krivca so policisti prijeli kmalu po njegovem podlem dejanju in je še imel pri sebi kose strganih napisov. Ko je včeraj zjutraj Giovanni Postogna, odgovorni funkcionar omenjenih organizacij, prišel na sedež, je takoj zapazil, da so table strgane. Lastnik hotela «Fiore», ki je v istem nadstropju, mu je povedal, kako je v ponedeljek zvečer nekaj po 2 uri zapazil neznanca, ki je bežal po stopnicah in držal pod pazduho strgane napise. Obvestil je policijo, ki je v kratkem odkrila krivca in ga odpeljala na kvesturo. Giovanni Postogna je včeraj dopoldne zadevo prijavil policiji.

Pričakujemo, da bo preiskava v kratkem zaključena in da bodo agenti razčistili zadevo, če gre namreč za dejanje «neuravnovešenega» elementa, ali če je pri tem politično, fašistično ozadje, če gre samo za posameznika ali skupino pajdašev. Dejstvo je, da se je podlež lotil prav sedeža odporniških organizacij.

Sestanek deželnih tajnikov KD in PSDI

V ponedeljek sta se sestala deželni tajnik KD Toniutti in deželni tajnik PSDI Cesare, ki sta proučila položaj v zvezi z bližnjimi sestanki organov obeh strank v okviru dežele. V četrtek se sestane izvršni odbor KD v Trstu, medtem ko se sestane izvršni odbor PSDI po vsedržavnem kongresu stranke, ki se prične 8. tm. v Rimu.

Pri trčenju avtov ranjena delavca

Dva delavca sta se včeraj popoldne ranila pri prometni nesreči, ki se je pripetila na Obrežju Nazario Sauro blizu pomorske postaje. Bilo je okrog 17. ure, ko je 32-letni Mario Bekovic iz Ul. Rossetti 26 v smeri proti Sv. Andreju vozil fiat 600 TS 24224, v katerem se je peljal tudi 29-letni Giuseppe Zubin iz Istrske ulice 19. Nenadoma je Bekovic trčil v fiat 1100 TS 63513, ki ga je nasproti privozil 55-letni Giulio Agnelli iz Ul. San Marco 39 in je tedaj začel obračati na levo. Pri nesreči sta se ranila samo Bekovic in Zubin. Z rešilnim avtom so ju odpeljali v bolnišnico, kjer se bosta morala na nevrokirurškem oddelku zdraviti od 8 do 10 dni. Bekovic se je ranil po čelu, Zubin pa tudi po desnem kolenu.

VČERAJ NA SEDEŽU DEŽELNE UPRAVE

Umestitev deželnega odbora za turizem

V odboru, ki bo imel posvetovalne naloge, so zastopani vsi turistični operaterji iz dežele

Deželni odbornik za prevoze in turizem prof. Dulci je včeraj zjutraj na deželnem sedežu na Trgu Oberdan št. 5 umestil deželni odbor za turizem, imenovan z odlokom predsednika deželnega odbora dr. Berzantija.

V kratkem pozdravnem nagovoru je prof. Dulci v imenu odbora in predsednika Berzantija želel vsem članom odbora uspešno delo v prid turizmu v naši deželi. Prof. Dulci je tudi poudaril, da je vlada odobrila vse tri zakone v korist turizmu, ki jih je sprejel deželni svet, in sicer brez vsake pripombe, kar se dogaja le za malokateri zakon. Izrekel je nato upanje, da bodo v prihodnjih proračunih povečali izdatke za turizem, saj je ena izmed važnih panog za gospodarski razvoj v deželi.

Zatem je odbor proučil prošnje za prispevke, vložene na podlagi zakona št. 16 od 25. avgusta letos, ki se tiče ukrepov za razvoj turizma, hotelov, turističnih, športnih in planinskih naprav. Ta zakon je zbudil veliko zanimanje in prošenj za prispevke je bilo vloženih mnogo več, kot je bilo pričakovati. Člani odbora so izrekli o teh prošnjah svoje mnenje. Odbornik Dulci je zagotovil, da bo seznanil deželni odbor z željami, ki so bile izrečene na sestanku odbora za turizem. Ta se bo ponovno sestal jutri.

Deželni odbor za turizem, ustanovljen z zakonom št. 4 od 21. aprila 1965, je posvetovalni organ deželne uprave, ki bo brez dvoma pospeševal zanimanje za turizem in za reševanje njegovih problemov. V odboru so zastopane vse prizadete kategorije. Važnost turizma za gospodarski in družbeni razvoj v naši deželi je kot na dlani. Ker bo turizem pripomogel k povečanju števila delovnih mest je samo ob sebi umevno, da je potrebno sodelovanje s turističnimi operaterji, kar je hotela doseči dežela ravno z ustanovitvijo odbora. To bo pripomoglo tudi k ustvarjanju prave «turistične zavesti», ta, ko da ne bo naša dežela v glavnem le prehodno področje za turistične tokove, usmerjeno v tujino ali pa v srednjo in južno Italijo.

Glavne naloge odbora so: izrekati mnenja o primerih, ki jih predvidevajo deželni zakoni; izrekati nadalje mnenja o deželnih turističnih programih in pobudah na zahtevo deželnega odbornika za turizem; predlagati odborništvu za turizem ukrepe za okrepitev turizma in gostinstva v deželi. Odbor je imenovan za tri leta in mu predseduje deželni odbornik za turizem. Poleg predsednika so v odboru predstavniki vseh prizadetih kategorij, in sicer: predsednik pokrajinske turistične ustanove (EPT) za Goriško prof. Peternel, predsednik EPT za Trst odv. Terpin, predsednik EPT za Videm dr. Barbina, zastopnika krajevnih turističnih ustanov prof. Marinetto in kav. Lenarduzzi, predstavnik goriških hotelirjev Vianello, predstavnik tržaških hotelirjev kav. Rigoletti, predstavnik videmskih hotelirjev kav. Del Fabbro, predstavnik pordenonskih hotelirjev Redivo, predstavnik lastnikov javnih lokalov v Vidmu kav. Folegotto, predstavnik goriških trgovcev kav. Bressan, predstavnik tržaških trgovcev de Alberi, predstavnik pordenonskih trgovcev kav. Mazzoli, predstavnik CGIL Bortolotti, predstavnik CISL Maieron, predstavnik UIL Celeste, predstavnik združenj Pro Loco kav. Vivanda, predstavnika Združenja julijskega tiska kav. uff. Piazza in rag. Pilotti, predstavnik Karnijske skupnosti odv. Quaglia, predstavnik gradeške občine dr. Gregori, predstavnik občine Lignano rag. Teghil, predstavnik komprenzorija vajontskih občin Paronuzzi, predstavnik konzorcijev v gričevastih krajih Filipuzzi.

Ker se je nenadoma počutila slabo, je sinoči 79-letna gospodinja Maria Kunarich vd. Turini iz Ul. Matteotti 19 v kuhinji svojega stanovanja padla ter si pri tem zlomila desno stegnenico. Na ortopedskem oddelku se bo morala zdraviti tri mesece.

PROSVETNO DRUSTVO «SLAVKO ŠKAMPERLE»

priredi dne 31. t.m. ob 21. uri v dvorani na stadionu I. maj Strada di Guardiella 7

tradicionalno

SILVESTROVANJE

IGRAL BO PRVOVRSTNI ORKESTER

Rezervacija miz na sedežu društva 26. t. m. od 11. do 12. ure in naslednje dni vsak večer od 20.30 do 21.30 ure.

Začetek 13. sezone univerzitetnega krožka za kinematografijo

Univerzitetni krožek za kinematografijo (Circolo Universitario Cinematografico) je včeraj pričel svojo 13. sezono s Chabrolovim filmom «Les bonnes femmes». Film prikazuje vsakdanje življenje štirih deklet in odrasle ženske, ki se od 7. do 19. ure dan za dnem dolgočasijo kot prodajalke v neki trgovini z električnim materialom, ter njihovo nepristno prešerno življenje v nočnih urah, ko si v mestnem vrvežu iščejo izhoda iz moreče vsakdanjosti. «Les bonnes femmes» je iz leta 1960-61 in je tendenciozen kakor številni drugi filmi iz tiste dobe. S svojo trpkostjo, ki doseže višek v usodi ene izmed deklet, se film uvršča med dela, ki jim je lasten rahel priokus pesimizma. Vsi poskusi, da bi ušla dolgočasni vsakdanjosti in povprečnosti se deklet ponesrečijo: po vrsti postanejo žrtve sodobnega sveta, ki nas «prej navaja k begu kakor k življenju».

V tem filmu je Chabrol pokazal nenavadno razvit dar za opazovanje najtanjših izraznih podrobnosti; igralci (Bernadette Lafont, Lucille St. Simon, Clotilde Joano, Stephane Audran, Mario David, Ave Ninchi in drugi) spretno podajajo posamezne like, nekoliko manjšo pohvalo pa zasluži fotografija.

Drugi znani filmi C. Chabrola so še «Le beau Serge», «Les Cousins», «A' double tour», «Les sept peches capitaux», «Landru» ter najnovejši «L'homme qui vendit la Tour Eiffel» (1963), «La tigre aime la chair fraiche» (1964) in «Paris vu par...» ter «Marie Chantal contre le Dr. Kah» (1965).

Slovensko gledališče v Trstu
Jubilejna sezona 1965-66
V KULTURNEM DOMU V TRSTU
J. Robert — J. Duvivier — H. Jeanson
Marie - Octobre
igra v dveh dejanjih
Režija: BRANKO GOMBAČ
Scena: DEMETRIJ CEJ
Prevod: BRUNO HARTMAN
Osebe:
V naslovni vlogi
ŠTEFKA DROLČEVA (kot gost)
Danes, 29. dec. ob 21. uri (SINDIKALNI ABONMA)
V četrtek, 30. dec. ob 21. uri (INVALIDSKI ABONMA)
V nedeljo, 2. januarja ob 16. uri
V sredo, 5. januarja ob 21. uri
V četrtek, 6. januarja ob 16. uri
Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma.

Gledališča

VERDI

Nadaljuje se pri gledališki blagajni prodaja vstopnic za prvo predstavo Straussove opere-operete «Netopir», ki bo danes 29. dec.

Istočasno se začenja tudi prodaja vstopnic za drugo predstavo ki bo v četrtek 30. tm. ob 20.30 za red C v parterju in ložah ter za red B na galerijan in balkonih.

Kino

Nazionale 15,30 «La grande corsa» Technicolor, Panavision 70 mm, Tony Curtis, Jack Lemmon, Natalie Wood.

Arcobaleno 16,00 «Peter Pan» Walt Disneyeve risanke. Sledi «Il cavallo tatuato».

Excelsior 15,30 «Lady L» Eastmancolor, Sophia Loren, Paul Newman, David Niven.

Fenice 14,30 «Agente 007 - Thunderball (Operazione tuono)» Technicolor, Sean Connery.

Grattacielo 16,00 «Tutti insieme appassionatamente» Todd AO, Barve De Luxe, Julie Andrews (Oscar 1965).

Alabarda 16,00 «Due marines e un generale» Technicolor, Franco Franchi, Ciccio Ingrassia. Zadnji dan.

Filodrammatico 15,30 «Vento caldo» Technicolor, Troy Donahue, Connie Stewens.

Aurora 16,00 «Ipcress».

Cristallo 16,00 «Casanova 70» Technicolor, Marcello Mastroianni, Prepovedano mladini pod 18. letom.

Garibaldi 16,00 «Tre per una rapina» Barbara Steele.

Capitol 15,30 «Se non avessi più te» Gianni Morandi, Laura Efrikian, Nino Taranto

Impero 16,30 «Il compagno don Camillo».

Vittorio Veneto 16,00 «Una moglie americana» Ugo Tognazzi, Technicolor, Prepovedano mladini pod 14. letom.

Moderno 16,30 «Arriva Speedy Gonzales» Risanke v technicolorju.

Astra 16,30 «Joselito in America».

Astoria 16,30 «Cannoni a Batasi».

Abbazia 16,00 «I cavalieri dell'onore» Technicolor, William Holden, Mona Freeman.

Ideale 16,00 «La mano vendicatrice» Technicolor, Western, Audie Murphy, Abbe Lane.

SPORTNO ZDRUŽENJE BOR
prireja
veliko silvestrovanje
v klubskih prostorih KULTURNEGA DOMA
PLES OD 21. DO 4. URE
IGRA ORKESTER «I MODS»
Rezervacija miz vsak dan v Tržaški knjigarni od 18. do 19. ure in eno uro pred začetkom plesa pri blagajni Kulturnega doma v Ul. Petronio.
CENE ZMERNE!

Izleti

SPDT priredi ob priliki smučarskih tekem na Livku dne 2. januarja 1966. izlet na Livek. Vpisovanje v Tržaški knjigarni do vključno 29. tm.

Silvestrovanje na Općinah

Partizanska zveza na Općinah priredi 31. t. m. silvestrovanje v Prosvetnem domu. Vstop z vabilom. Igrala bo godba «Iskra» iz Sežane.

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes, 29. t. m., z začetkom ob 19.30 pustolovski film z divjega zapada
I DOMINATORI
(PREVLADOVALCI)
Igra JOHN WAYNE

KINO V KRIŽU
predvaja danes, 29. t. m., z začetkom ob 19.30 zabavni barvni film:
LA PIÙ ALLEGRA AVVENTURA
(NAJBOLJ VESELA DOGODIVŠČINA)
Igrajo: TONY RANDALL — BURL IVES — BARBARA EDEN

Kino na Općinah
predvaja danes, 29. t. m., z začetkom ob 18. uri barvni vojni film v Cinemascopu:
LA BRIGATA INVISIBILE
(NEVIDNA BRIGADA)
Igrata: SHIRLEY EATON — KEN SCOTT

ZLATARNA IN URARNA SEDMAK
SESLJAN in NABREŽINA
NUDI LEPA ZLATA IN SREBRNA DARILA
● Izredne cene za nakup ob novoletnih praznikih ●
OBIŠČITE NAS!

IŠČEMO ZA TAKOJŠNJI NASTOP V SLUŽBI
KROJAČA ZA MOŠKE
a) za jopiče in plašče
b) za hlače in telovnike.
Plača 20 odstotkov višja od najvišje krajevne tarife. Cimprejšnje ponudbe v italijanščini s poklicnim spričevalom, rojstnim listom in sliko na naslov:
Henrico Brülhart, Tailor, Amthausgasse 3, Bern, (Schweiz)

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Ona je zlomila nad njim metlo on pa ji je zasadil nož v prsi

Kam lahko pripelje naskladnost značajev... 3 mesece in 20 dni zapora, toda le pogojno

Pred tržaškim kazenskim sodiščem (predsednik Boschini, tožilec Ballarini, zapisnikar De Paoli) se je moral zagovarjati 53-letni Armando Zamparo, ki je bil obtožen, da je zagrešil prekršek hudih gróženj s tem, da je zgrabil za vrat žensko, ki je živela skupaj z njim ter ji grozil, da jo bo ubil. Poleg tega so ga obtožili še prekrška telesnih poškodb, ker je ob omenjeni priliki zabodel žensko z nožem v prsi ter ji povzročil rano, zaradi katere se je morala zdraviti 10 dni.

Zamparo je že dalj časa živel skupaj z 61-letno Antonio Fontanot vd. Derin, ki stanuje v Ulici Ospitale 4. Odnosi med žensko in moškim pa so bili vedno napeti, deloma zaradi ženskine nepopustljivosti in deloma zaradi Zamparove ljubosumnosti. Občasno je prišlo do kreganja in hudih razprtij. Obstajali so torej pogoji, da se razvname končni obračun, katerega je seveda vsaj delno pogajala vinjenost moškega.

Bilo je 23. novembra predlani, ko se je Zamparo vrnil zvečer domov. Bil je morda nekoliko vinjen, toda preteklo je precej časa preden je prišlo do kreganja. Ženska je opravila vsa dela v kuhinji ter šla spat. Nenadoma pa je Zamparo začel razsajati. Stopil je v spalnico, zgrabil žensko za vrat ter jo začel zmerjati z najhujšimi žaljivkami. Fontanotova se je ustrašila, vstala s postelje ter zbežala v kuhinjo. Med tem je Zamparo legel v posteljo. Fontanotova pa je odločno odgovorila na Zamparove grožnje s tem, da je prijela za metlo ter začela udrihati po ležečem moškem vse dokler se ni zlomilo metlišče. Fontanotova je potem izjavila na policiji, da meni, da ni prizadejala Zamparu kakih posebnih telesnih poškodb, ker je ta mirno ždel pod odejo ter se sploh ni premaknil. Ko pa se je metlišče zlomilo, se je ženska ustrašila ter zbežala v spalni srajci proti vhodnim vratom stanovanja. Zamparo pa je nenadoma vstal, jo dohitel še preden je prišla do vrat ter jo potem odvlekel v kuhinjo. Tu je zgrabil za kuhinjski nož ter jo ranil v prsi. Takoj nato se je zavedel svojega početja ter je poskrbel za prevoz ženske v bolnišnico.

Zdravniki so seveda obvestili o zadevi policiste, ki so uvedli preiskavo. Zampara so začasno pripri, toda kmalu potem so ga izpustili na začasno svobodo.

Krvavi dogodek je seveda povzročil dokončni spor med moškim in žensko. Oba sta priznala policistom, da sploh ne moreta več živeti skupaj zaradi neskladnosti njunih značajev.

Obravnavi pred kazenskim sodiščem obtoženec ni prisostvoval. Javni tožilec je zahteval, naj ga sodniki obsodijo na 5 mesecev zapora. Sodniki so ga spoznali za krivega ter so ga obsodili, upoštevajoč razne olajševalne okoliščine, na 3 mesece in 20 dni zapora. Kazen je pogojna.

* * *

Pred istimi sodniki se je moral zagovarjati tudi 25-letni Sergio Businelli, ki je bil obtožen vinjenosti in upravljanja motornega vozila v vinjenem stanju.

Bilo je 20. junija lani, ko so poklicali karabinjerje v gostilno v Mačkovljah, kjer se je Businelli zadrževal z nekim prijateljem. Mladenič se je z njim pripeljal iz Milj ter naročil porcijo pršuta, kruha in piva. Ko je bilo treba poravnati račun, ni hotel Businelli o tem ničesar slišati. Zato je lastnik klical na pomoč agente javne varnosti. Karabinjerji so pobarali mladeniča za osebne dokumente, toda Businellijeva osebna izkaznica je bila že neveljavna. Ker pa so agenti zvedeli, da se je Businelli pripeljal v Mačkovlje z motorjem, so zahtevali od njega tudi prometno knjižico vozila. Ker pa se je ta glasila na ime neke druge osebe, so začeli sumiti, da gre morda za ukradeno vozilo. Ta domneva pa ni imela nobene podlage, ker je lastnik izjavil, da je vozilo res posodil prijatelju Businellju, toda ni vedel, da ta nima vozniškega dovoljenja. Na zaslišanju je mladenič priznal, da je upravljal motor, čeprav ni imel vozniške knjižice.

Tržaški sodnik ga je 12. julija let. tos priznal za krivega ter ga obsodil na 2 meseca pripora in 25.000 lir denarne kazni. Kazensko sodišče, ki je razsojalo v svojstvu prizivnega sodišča, je potrdilo prvotno razsodbo.

Odobreni deželni zakoni

Vlada je včeraj sporočila deželni upravi, da je odobrila naslednje deželne zakone: zakon št. 59 od 26. novembra o prispevkih raznim patronatom, zakon št. 71 od 29. novembra o prispevkih za turistične ceste ter zakon št. 66 bis, ki se tiče pomoči ob primeru raznih ujm in naravnih nesreč.

Požar v trgovini in povodenj v stanovanju

Slabo delovanje pečice na tekoči plin, je bilo predvčerajšnjim popoldne krivo požara, ki se je razplamtel v trgovini z električnimi in televizijskimi aparati v Ul. San Giusto 8. Pečica je bila postavljena v neposredni bližini zavese, ki služi za špansko steno med trgovino in majhnim uradom. Plameni so oplazili zaveso, ki se je vnela in kmalu zagorela. Lastnica trgovine je poklicala gasilce in medtem tudi sama skušala pogasiti požar. Ko so prišli gasilci so dokončali že pričeto delo ter pregledali če je še kakšna nevarnost požara. Ogenj je uničil zaveso, pet metrov električne žice in poškodoval električni transformator.

Gasilci so predvčerajšnjim popoldne hiteli v neko prazno stanovanje za Sprehajališču Sv. Andreja 34, kjer se je v kopalnici pokvarila vodna pipa. Voda je začela uhajati in kmalu zalila stanovanje. Okvare so se zavedli stanovalci spodnjega stanovanja, ko je začela voda pronicati skozi strop. Gasilci so najprej zaprli vodovodno varovalko v pritličju, nato odprli stanovanje in popravili okvaro. Povodenj je v stanovanju povzročila nekaj nad 60.000 lir škode.

Motorist v pešca v Ul. Giulia

Na nevrološki oddelek bolnišnice so včeraj zvečer sprejeli 79-letnega upokojenca Pietra Marcolinija iz Drev. 20. septembra 100, ki je malo prej v Ul. Giulia, na križišču Ul. Margherita, postal žrtev prometne nesreče. Ko je Marcolini na zebrastem prehodu, na ne preveč trdnih nogah — malo prej je še bil v gostilni — prečkal cesto, ga je s skuterjem podrl mladenič, ki je vozil proti središču. Skuterist se je po nesreči ustavil in ponesrečencu nudil pomoč, dal je tudi svoj naslov prisotnim, nakar se je oddaljil. Prihiteli so agenti cestne policije in uvedli preiskavo. Marcolini se bo moral v bolnišnici, kamor so ga odpeljali z rešilnim avtom, zdraviti dva tedna, ker se je pri padcu pobil in ranil po glavi, desni obrvi, nosu in levem kolenu.

Huda nesreča delavca v koprskem pristanišču

V pristanišču v Kopru se je sinoči okrog 21.30 pripetila huda nesreča na delu. Nekaj časa prej je na pomol tik ob bok ladje s tovornjakom privozil 32-letni šofer Arnoldo Marangon iz Meola blizu Benetk, Ul. Catron 11. Marangon je nato stopil v kason in začel nadzorovati natovarjanje velikih lesenih hlodov na tovornjak, last podjetja Casonati iz San Donà del Piave, pri katerem je Marangon uslužben. Hlode so na tovornjak natovarjali s pomočjo ladijskega žerjava. Nenadoma pa se je zaradi valovanja ladja nekoliko dvignila, zato je tovor lesa zabingljal, sunil Marangona ter ga stisnil ob bok ladje. Pri nesreči se je Marangon hudo pobil in ranil po desni rami, desni strani prsi in prsnem košu.

Ponesrečenca so nekaj trenutkov potem z jugoslovanskim rešilnim avtom odpeljali v bolnišnico v Trst, kjer so ga ob 2.15 sprejeli na pljučno kirurški oddelek. Nesrečni šofer se bo moral zdraviti 20 dni, če ne bodo nastopile komplikacije.

HUDA NESREČA DELAVCA V ARZENALU

Na ladji «Sette mari» padel v 12 m globoko podpalubje

Nekaj minut po polnoči se je včeraj v Tržaškem arzenalu pripetila nesreča, katere žrtev je postal 27-letni delavec Luciano D'Ambrosi iz Milj, Zindis, Stradello 12/a. D'Ambrosi je ob tisti uri izvrševal neko delo v podpalubju štev. 2 ladje «Sette Mari» in je tedaj končal delovno izmeno. Zapustil je delovno mesto in se začel vzpenjati po stopnicah na krov ladje. Ko je že bil na predzadnji stopnici, je D'Ambrosi, iz neznanih razlogov izgubil ravnotežje in preden se je mogel oprijeti, strmoglavih na dno podpalubja z višine dvanajstih metrov.

D'Ambrosiju, ki je ranjen obležal, so priskočili na pomoč delovni tovariši in ga prenesli na krov. Od tam so ga prenesli v rešilni avto RK, v katerem ga je v bolnišnico spremljal njegov 36-letni delovni tovariš Carlo Mauro iz Milj, Ul. Graziadio 2. Ponesrečenega delavca so sprejeli na nevrokirurški oddelek, kjer se bo moral zdraviti 80 dni zaradi več zlomov desne noge in hudih udarcev po obrazu.

Ni dal prednosti

Izsiljevanje prednosti je bilo včeraj usodno za 52-letnega Federica Giacominija iz Ul. Battera 22. S svojim avtom TS 57551, v katerem se je peljala njegova 52-letna žena Albina Kerma, se je peljal navzgor po Ul. Pascoli. Ko je privozil na vogal Ul. Canova, je prišlo do trčenja z avtom TS 77065, ki ga je navzdol po Ul. Canova privozil 34-letni Attilio Bassanese iz Ul. Piccardi 25. Pri nesreči se je ranila samo Giocominijeva žena. Z zasebnim avtom so jo odpeljali v bolnišnico in jo pridržali na nevrokirurškem oddelku s prognozo okrevanja v dveh tednih. Kermanova se je pobila po glavi, se ranila po čelu in levi nogi, začasno je izgubila tudi spomin.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 28. decembra 1965 se je v Trstu rodilo 13 otrok, umrlo pa je 17 oseb.

UMRLI SO: 86-letna Michela Sossich vd. Perossa, 75-letna Francesca Biziak vd. Piemonti, 65-letna Stefania Alfirev por. Skroza, 73-letna Maria Sossa vd. Sinkovic, 81-letni Ernesto Weisz, 63-letni Giovanni Altin, 74-letni Giuseppe Belle, 53-letni Mario Goruppi, 81-letna Gisella Sabo vd. Benedetti, 83-letna Giustina De Ponte vd. Divi, 71-letna Bella Segali vd. Schor, 69-letna Maria Gismondi vd. Zappulla, 84-letna Eugenia Czindrich vd. Del Piero, 85-letna Elisa Belgrado, 82-letna Maria Lenaz vd. Hribar, 87-letna Marianna Cesnik vd. Susel, 68-letni Giacomo Aldo Gavio.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (27. 12. — 2. 1.)

All'Angelo d'oro, Trg Goldoni 8; Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Marchio, Ul. Ginnastica 44; Nicoli, Ul. di Servola 80 (Skedenj); Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1; Busolini, Ul. P. Revoltella 41; INAM, Al Cedro, Trg Oberdan 2; Manzoni, Ul. Settefontane 2.

Od 13. do 16. ure

All'Angelo d'oro, Trg Goldoni 8; Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Marchio, Ul. Ginnastica 44; Nicoli, Ul. di Servola 80 (Skedenj).

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1; Busolini, Ul. P. Revoltella 41; INAM, Al Cedro, Trg Oberdan 2; Manzoni, Ul. Settefontane 2.

LADJE V PRISTANIŠČU

E. Ventouri, Bremerhaven (Gr.), C. di Catania, Chioggia, Messapia, Asia, Jolanda, L. Lauro, S. Caboto, Nereide, N. Bixio, Viminale, Salpa II, Esperide, Settemari, G. Lauro, Bannock, Vulcania, L. Montanari (It.), Partizani, Vlora, Adriatiku (Al.), Szekesfehervar (Mad.), Mosor, Mornar, Hajduk, Skopje, Gorenjska, Višegrad (Jug.), Tihi (Ha.), A. River (Gh.), Palyam (Izr.), G. Brovig (No.), Ege (Tu.), Sudeti (Po.), Korbach (Nem.), Alexandra I (Li.), Breehorn (Hol.).

Novoletna obdaritev otrok vojnih invalidov NOB

Zveza vojnih invalidov NOB v Trstu je v teh dneh začela — kot v prejšnjih letih — razdeljevati otrokom vojnih invalidov NOB darilne novoletne pakete z oblačili, sadjem, slaščicami, šolskimi potrebščinami in drugimi rečmi. Pakete bo prejelo 51 otrok, razen tega pa bodo predstavniki Zveze vojnih invalidov v teh dneh obiskali vse težje invalide in jim ponesli darila in voščila ob novem letu. S to lepo tradicionalno gesto se Zveza na skromen način spominja vseh tistih, ki so se v narodnoosvobodilni borbi žrtvovali za našo svobodo

ZAHODNONEMŠKA SLA PO JEDRSKI OBOROŽITVI

Jedrski fizik prof. Fuchs o proizvodnji v Juelichu

Zahodni Nemci žele ustvariti vtis, da grade samo atomske centrale za proizvodnjo električne energije, v resnici pa proizvajajo plutonij za vojaške namene Mnenje Angleža Hougha, ki je v Bonnu prav tako povzročilo vznemirjenje

BONN, decembra. — Proučevanje razvoja atomskih naprav v Zvezni republiki Nemčiji je zadnji čas privedlo nekatere tuje strokovnjake do ugotovitve, da za proizvodnjo zahodnonemških atomskih bomb praktično ne obstajajo več nobene tehnične zapreke. Dve strokovni analizi — ena v Nemški demokratični republiki, druga v Angliji — sta s tem v zvezi pred nekaj tedni zbudili pozornost vsega sveta.

«Zahodni Nemci pripravljajo v svojih jedrskih centrih v Karlsruhe in Juelichu proizvodnjo atomskih bomb!» Ta vest je presenetila mnoge v Evropi, pa tudi v Zvezni republiki sami. Zakaj, posredoval jo je človek, ki na področju atomistike nesporno uživa veliko avtoriteto: profesor Klaus Fuchs, namestnik direktorja centralnega inštituta za jedrska raziskovanja Nemške demokratične republike. Bonn je takoj demantiral Fuchsovo trditev, zagotavljajoč, da so v Zvezni republiki jedrska raziskovanja usmerjena samo na mirnodobsko proizvodnjo, obenem pa je istočasno namignil na politično preteklost profesorja Fuchsa.

Fuchs je namreč že kot znan fizik emigriral iz Hitlerjeve Nemčije, postal šef britanskih jedrskih naprav v času vojne, zatem pa na čelu skupine angleških strokovnjakov odšel v ZDA, kjer je sodeloval pri izdelavi prve atomske bombe. Po vojni je baje izročil SZ nekatere znanstveno-tehnološke tajne, kar je (prav tako baje) SZ prihranilo dve leti dela za izdelavo prve sovjetske atomske bombe. Zaradi tega je bil obsojen na zaporno kazen, ko pa je bil l. 1959 izpuščen na svobodo, se je naselil v Nemški demokratični republiki.

Vendar pa, kljub pravkar navedeni očitno «protibonski» biografiji, v Fuchsovih analizah zahodnonemškega jedrskega programa ni nobenih političnih primesi, marveč te v glavnem temelje na znanstveni osnovi. Posebno pada v oči, da je Fuchs te analize posredoval znanemu britanskemu novinarju Delmerju in — kar je še bolj zanimivo — da je vse to objavil britanski časopis «Sunday Telegraph». Fuchsove trditve temelje na dveh glavnih argumentih:

Prvič: ko bi zahodni Nemci razvijali svoja jedrska raziskovanja izključno v miroljubne namene, potem bi ne gradili zastarelih tipov reaktorjev, s pomočjo katerih se danes proizvaja plutonij samo za vojaške namene, pač pa bi gradili moderne naprave za proizvodnjo cenenega plutonija, ki ga ni moč uporabiti za atomske bombe, ampak samo za mirnodobske industrije.

Drugič: v Juelichu gradijo nove naprave za jedrska raziskovanja, in to izključno v vojne namene.

Dejstvo je, po besedah profesorja Fuchsa, da zahodni Nemci žele ustvariti vtis, kot da oni grade samo atomske centrale za proizvodnjo električne energije. Dejansko so za to izdelali obsežne načrte in za njihovo realizacijo vložili ogromna finančna sredstva; mnogo so bili v tem pogledu dosegli, tako da je moč reči, da se bo Zvezna republika Nemčija kmalu lahko pridružila velikim atomskim silam. Vendar pa način, kako to dosegajo, dokazuje, da pridobivanje atomske energije za industrijske in druge miroljubne namene v nobenem primeru ni njihov glavni smoter.

Fuchs je natančno pojasnil tudi naloge jedrskega centra v Juelichu, ki jih sicer Bonn zavija v največjo tajnost. Kar se tam dogaja, «absolutno ne more imeti miroljubnih namenov,» ker se tu opravlja povsem neekonomična separacija urana, ki je sicer potrebna samo za vojaške namene. V Juelichu se namreč proizvaja mešanica raznih izotopov plutonija. Za električne centrale na atomski pogon se uporablja relativno ceneni «denaturirani» plutonij, ki je popolnoma neuporabljiv kot jedrski eksploziv, vtem ko v Juelichu proizvajajo čisti plutonij, ki se rabi za vojaške namene.

Iz vsega tega profesor Fuchs zaključuje, da bo Zahodna Nemčija od l 1968 v stanju proizvesti toliko plutonija, kolikor ga potrebuje za proizvodnjo 6 atomskih bomb letno.

Obenem z objavo Delmerjevega intervjuja s Fuchsom, je «Sunday Telegraph» na svojih straneh ponatisnil tudi članek o zahodnonemški jedrski tehniki izpod peresa Vernona Hougha, glavnega urednika uglednega britanskega strokovnega časopisa o atomski energiji «Nuclear Engineering». Hough je, potem ko je bil obiskal Karlsruhe in Jelich, izjavil, da Fuchsove trditve niso točne. Skratka, Hough zatrjuje, da v Karlsruhe še nimajo naprav za proizvodnjo plutonija, ko pa bodo izgrajene, bodo stopile v pogon samo za miroljubne namene. Juelich, po mnenju Haugha, nima nobene zveze s plutonijem za vojaške namene, pač pa se tu dela na obogatitvi urana». Je pa Hough v zvezi z Juelichom izjavil nekaj drugega.

Ob priložnosti svojega obiska v Juelichu je bil ugotovil, da je Zvezna republika Nemčija «na nekem specifičnem področju jedrske tehnike dosegla dokajšen napredek, s čimer se je na tem ključnem sektorju miroljubnega izkoriščanja jedrske energije dvignila nad ostale evropske države». Ne da bi se hoteli globlje seznaniti s strogo strokovnimi podatki, ki je Hough z njimi deloma pojasnil svojo ugotovitev, bo morda zadostovalo, če navedemo samo nekatere njene glavne misli: zahodnonemški učenjaki in tehniki so omenjeni napredek dosegli v zvezi z nekim novim postopkom za pridobivanje obogatenega urana, v zvezi z nekim novim gorivom za reaktorje.

V Bonnu je ponovno prišlo do vznemirjenja in demantija. Sicer pa so uradni krogi demantirali samo to, kar je Hough rekel v zvezi z zahodnonemško jedrsko prednostjo. O tem je bilo kratko in jasno rečeno, «da ni točno».

Morda res ni, dejstvo pa je, da sta tako Fuchs kot Hough razjarila Bonn. Prvi, ker je zatrjeval, da se v Juelichu proizvaja eksploziv za jedrske bombe, drugi pa s podatki, iz katerih je razvidno, da je Zahodna Nemčija glede pridobivanja obogatenega urana pred ostalimi deželami. Kdo od obeh ima prav? Morda oba?

Platnica knjižice, ki jo je ob 700-letnici Dantejevega rojstva izdala študijska knjižnica v Kopru, napisal pa Srečko Vilhar.

OB DANTEJEVI RAZSTAVI V KOPRU

Dante pri Slovencih

Dantejeva razstava v Kopru je sprožila marsikatero zanimivo razpravo zlasti med šolniki in dijaki. Oboji so jo marljivo obiskovali. Eno od vprašanj, ki se v zvezi z Dantejem pogostoma poraja skoraj spontano, je: Kakšne namene je zasledoval pesnik s svojo «Božansko komedijo»? Težko bi bilo danes najti odgovor, ki bi naj v tej zvezi pomenil res nekaj novega, saj je veliki Florentinec že sto let in čez predmet intenzivnega raziskovanja. Dante je prav gotovo pisal tako, kot mu je to narekoval njegov čas. Zdi se, da pomeni njegovo največje delo — in tu mislimo na «Božansko komedijo» — predvsem obračun z nasprotniki. Iz nje vejata pravičnost in strogost, ki jima je težko najti primere. V «Peklu» je Dante razgalil številne odličnike in mogočnike. Brez milosti jih je obsodil na najstrašnejše kazni.

Kaj nam je iz Dantejevih del najbližje? Razprava je verjetno tekla tudi o tem vprašanju. Nanj je razmeroma lahko odgovoriti. Čeprav je «Božanska komedija» velika mojstrovina, jo je težko razumeti. Nič čudnega, saj pomeni «enciklopedijo srednjeveškega znanja» (L. Legiša). Da bi lahko uspešno sledili Dantejevemu potovanju, bi morali poznati prav to znanje. Povsem nekaj drugega je Dantejevo «Novo življenje». Če primerjamo njegove sonete s Prešernovimi, zapazimo neverjetno sorodnost. In vendar ni nikjer dokazano, da bi bil Prešeren posnemal Danteja v iskanju vsebine. Dantejeva in tudi Prešernova slava je najprej v tem, da sta oba mojstra jezika (poezije) in drugič še v tem, da sta znala oba risati zlasti vse tisto, kar je vsaki družbi skupno; to, kar človeka v večnem boju s prirodo skeli in razveseljuje. Prav zaradi tega se zdi, kot bi bile nekatere Dantejeve pesmi napisane šele pred nedavnim.

Obiskovalce Dantejeve razstave v Kopru pa je, seveda, najbolj zanimalo, kakšne odmeve je imel veliki Florentinec pri Slovencih. Vzemimo zdaj nekatere probleme, ki spadajo h tej točki. Dante je prodrl k nam že pred mnogimi leti. Če bi hoteli točneje raziskati, kdaj in kako, pa bi se prav gotovo znašli pred marsikatero neznanko. «Slovenski» Dante še ni dovolj raziskan. Nekaj podatkov o njem nam nudijo le naši najnovejši literarni zgodovinarji. Sistematsko raziskovanje bi nas verjetno vodilo do novih zanimivih odkritij. Zdi se, da je imel Dante pri nas več bralcev in poznavalcev, kot se na splošno misli. Za sedaj vemo le, da ga je prevajalo 13 slovenskih književnikov. Kaj pa tisti, ki s svojimi prevodi morda niti niso prišli na dan? Neki podatki kažejo, da je okrog leta 1875 prevajal Danteja tudi župnik Križaj iz Pomjana pri Kopru. Pa vzemimo tale primer. Ivan Cvelbar (1895-1916), nadarjeni dijak iz novomeške gimnazije, je naslikal Danteja. Od kod ta pobuda? Kot dijaka so ga poklicali v vojsko. Padel je na italijanski fronti. Če bi zbrali o «slovenskem» Danteju tudi take drobne podatke, bi se pesnikova slika pri nas Slovencih verjetno kar precej spremenila.

Tudi na Slovenskem se je dogajalo, da so politične stranke izrabljale Danteja za svoj strankarski boj. Se več, nekateri so v njem iskali nemara celo nekak program in sploh rešitev iz zagate. Skratka: v Danteju so iskali tudi tisto, kar jim ta veliki Florentinec ni mogel dati. Nekateri so ga torej dvigali kar v oblake. Tak je bil prav gotovo Franc Terseglav, eden od voditeljev slovenskega klerikalizma, ki je napisal študijo o Danteju (F.W. Faber, Duhovna rast krščanskega človeka, Ljubljana 1943) v času, ko se je naš narodnoosvobodilni boj postril do skrajnosti. Zgodilo se je torej, da v slovenskem katoliškem tisku ni manjkalo Danteja, po drugi strani pa so liberalno usmerjeni izobraženci velikega pesnika tudi zaradi tega očitno podcenjevali in na ta način padali na pozicije nevednežev. O tem zgovorno priča dejstvo, da «Ljubljanski zvon» v vsem svojem dolgem življenju (1881-1941) ni prinesel niti enega samega Dantejevega verza v slovenskem prevodu.

Pred tem obdobjem strankarskih bojev (Pomislimo na Prešernov krog!) je bil odnos do Danteja treznejši. No, resnica pa je trmasta in si prej ali slej utre zmagoslavno pot. Prav zato si je tudi Dante pri nas pridobil novo in trajno ceno. Sele zdaj, po drugi svetovni vojni, smo ga prvič dobili tudi v knjižni obliki. In tako je prav. Danteja želi danes globlje spoznati vsak izobražen Slovenec.

Dantejeva razstava v Kopru (ob tej priložnosti tudi knjižica, posvečena 700-letnici njegovega rojstva!) bo s svojim izredno lepim obiskom brez dvoma prispevala k razčiščevanju raznih kulturnih problemov, po drugi strani pa pripomogla h krepitvi sodelovanja med narodoma, ki se stikata tu ob Jadranu.

SREČKO VILHAR

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Kolektivna (ali božična) v palači Costanzi

Letošnja razstava pokrajinskega sindikata likovnikov se vrši v palači Costanzi v dvorani, ki jo je občina preuredila v ta namen. Za prireditev takega obsega pa je prostor gotovo pretesen, zaradi česar se nam vsak udeleženec predstavlja le z enim samim delom.

Slikarjev je tu 53, kiparjev pa 10. Med poslednjimi je prejel prvo nagrado, zlato kolajno ustanove za turizem, Mario Zol za konstrukcijo iz delov motorja. Odkupa pa je bil deležen Mariano Černe za kraško skalo v obliki ženskega telesa.

Za slikarstvo so dobili prvo nagrado Miela Reina za veliko olje fantastično otroške zasnove; drugo nagrado, zlato kolajno pokrajine Renato Daneo za prefinjeno barvno vizijo; srebrni srednjeveški pečat mesta Dante Pisani, tretjo nagrado pa Pedra Zandegiacomo, dočim je bil Brumatti nagrajen z odkupom olja «Najlonske mreže».

Med nagrajenci ni imen znanih mojstrov. Ti razstavljajo izven natečaja. Nagrajenci so nam sicer dovolj znani, ker niso tu prvič nagrajeni. Prikazanih 63 slik in kipov ne more dati merodajnega pregleda stanja umetnosti v Trstu v preteklem letu in žirija ni imela lahke naloge pri zbiri del, da bi v tem vsaj približno uspela.

Malo je tudi novih razstavljavcev. So pa to mladi absolventi domače umetniške šole, kot na primer Calligaris, abstraktni Contessi, v op-art usmerjeni Crismani in dekorativni Martinello. Redki so tudi starejši slikarji. Tu so le Lucano, Giordani, Sofianopulo s starejšim oljem, ki jim slede Campitelli, Laghi ter Cernigoj z obarvano časopisno zlepljenko na temo ameriških Indijancev.

Od drugih naših slikarjev je tu še Palčič z bolj surovo zasnovo, v lesu in pločevini, primerno naslovu «Vojni elementi».

Nove usmeritve opažamo pri Chersicli, ki je opustil otipljivo dvigajočo modulacijo in tu podaja gladko naslikan umivalnik. Gianzmann pa dokazuje, da kljub svoji znani naravni oblikovnosti sledi sodobnosti z abstraktno informalno «Fantastično jamo». Enako Goich, ki se je z vrtljivo nameščenim reliefom približal kinetični umetnosti.

Nekdaj razbrzdani Cogno je sedaj geometrično urejen, Caraianova pa je povsem opustila slikanje platen za sestavljanje slik iz lesenih palic na kovinski podlagi, s katerim pa doseže dobre optično barvne učinke. Les je tudi za Tamarovo glavna podlaga črno lakirane slike z neštetim ponavljanjem skupin vtiskov enega samega znaka.

Podali smo le bežno nakazan oris nekaterih sprememb v celotnosti tržaškega slikarstva, ki se nakazujejo tudi v kiparstvu s plastikami slikarjev Rolanda Mascarinija v skupini, zgrajeni iz starega pohištva, dočim je Ernesto Zenari svojo «Sfingo» sestavil le iz najdenih drevesnih delov, Sabino Coloni pa iz kovinskih ostankov zvarjenih prav učinkovito. Preseneča Troianis s popolnostjo slikarskega obvladanja novega odklona v mističnost barv in oblik.

O ostalih umetnikih pa naj povemo, da vztrajajo več ali manj na javnosti že dobro znanih položajih, ki jih tu osvetljujejo dobro izbrane kakovostne slike.

MILKO BAMBIČ

PRISPEVEK JUGOSLOVANOV V ITALIJANSKEM ODPORNIŠKEM GIBANJU

Na koncu pogovora je bil Longo odločen: «Tukaj ste koristnejši»

Po velikih uspehih med ljudstvom je prišlo do trenja z nekaterimi skupinami - Kurir iz IX. korpusa - Odhajanje proti domovini v domače partizanske enote

Pred dvema tednoma (16. decembra) smo objavili spomine Aleksa Ivanoviča o prispevku Jugoslovanov v odporniškem gibanju Italije. Gre, namreč, za tiste Jugoslovane, ki so jih fašistične zasedbene oblasti v letih od 1941 do 1943 poslale v razne zapore in taborišča v Italiji in ki so po razpadu italijanske vojske jeseni 1943 ubrali pot v italijanske hribe, kjer so se borili proti nacizmu in fašizmu. V svojih nadaljnjih spominih Ivanović opisuje uspehe, ki so jih partizanske enote, ki so jih sestavljali Jugoslovani in italijanski antifašisti, zabeležile na operativnem področju Terni-Perugia spomladi leta 1944. To jim je še posebej uspelo pri dveh pomembnih akcijah, ko so razdelili med ljudstvo hrano, ki so jo občinske uprave hranile v skladiščih, in sicer hrano, ki so jo kmetje morali oddajati v tako imenovani «ammasso», in ko so preprečili mobilizacijo, ki so jo nameravali izvršiti nacisti in fašisti. S tem so si jugoslovanski borci pridobili naklonjenost prebivalstva tega področja.

V dobi teh uspehov pa je prišel k njim kurir IX. korpusa Carmelo De Mais-Saša, ki je prinesel sporočilo, naj bi se jugoslovanski partizani prebili iz Italije v domovino in se priključili enotam NOB. Ker je medtem prišlo med enotami, v katerih so se borili jugoslovanski borci, in tistimi italijanskimi enotami, ki so bile vdane izključno maršalu Badogliu, do trenja, so mnogi jugoslovanski partizani želeli priti čimprej v svoje kraje, da bi se tu lahko odločneje borili proti skupnemu sovražniku. Nekatere skupine so se na razne načine prebile proti področju, koder je operiral IX. korpus, nekateri pa so izbrali lažjo pot, ki so jim jo omogočili tako imenovani «certificati», nekakšne propustnice, ki so jih izdajale italijanske oblasti bivšim zapornikom in internirancem, da so se mogli vrniti v svoje kraje. Nato Aleksa Ivanović v svojih spominih nadaljuje:

Vsa ta zvijača s «certifikati» in s pošiljanjem jugoslovanskih vojnih ujetnikov in internirancev iz Italije v Jugoslavijo je precej skrivnostna. Čigava spletka je bila to in kdo je stal za njo (papež, ubežniška vlada Božidarja Purića, Badoglio in njegova vlada, maršal Graziani), ni tako pomembno, ker bistva ne spreminja, pa naj gre za papeža ali koga drugega, ki se je bal aktivnosti jugoslovanskih partizanov v Italiji. Nemško poveljstvo v Italiji vsekakor ne bi napravilo te usluge brez čistega računa. Zanj je bilo koristnejše, da molče omogoči Jugoslovanom vrnitev v domovino, pa čeprav bi nekateri šli tudi v partizane, kakor pa da bi dalo del sil, ki bi se borile z njimi po gozdovih rimskih Apeninov. Drugače povedano, Nemci so želeli po vsej sili pomesti iz Italije vse Jugoslovane, ker so menili, da bodo s tem hkrati uničili bolj množično partizansko gibanje v zaledju Kesserlingove armade.

Ta teza ni bila brez osnov. Sicer so pa tako mislili tudi voditelji KP Italije. Ko se je zvedelo, da so začele tudi z našega operativnega območja odhajati posamezne skupine partizanov, so zato vodilni italijanski komunisti pogosteje obiskovali zastopnike naših odredov in se z njimi pogovarjali. Nekega dne v začetku februarja je prišel na naš teren tudi sekretar KP Italije Luigi Longo. Sestal se je z našimi zastopniki. Zelo laskavo se je izrazil o našem dotedanjem boju in vlogi za razvoj osvobodilnega gibanja v tem delu Italije in hkrati izrazil željo, naj bi še naprej ostali na tem terenu. Po številnih sestankih in dolgih razpravah so ostali v manjšini tisti, ki so zastopali mnenje Luigija Longa. Za to mnenje sta se zlasti zavzemala dva Rusa, od katerih je bil eden član SKP (b).

Luigi Longo nas je prek Ratka Bojovića *) skušal še enkrat zadržati. Na sestanku v vasi Forcella, na katerem sem bil tolmač (pogovor je potekal pretežno v ruščini), je Longo vztrajal pri naših internacionalističnih obveznostih, kakor tudi pri tem, da imamo istega sovražnika in da je vseeno, kje se bomo borili — v Jugoslaviji ali skupaj z Italijani. Ko je razlagal to stališče je citiral generalnega sekretarja KP Italije Palmira Togliattija, ki je tiste dni dejal, da smo «v Jugoslaviji kaplja v morju, v pokrajinah Umbria in Marche pa — vse».

Ko smo mu opisali razpoloženje naših odredov in opozorili na nasprotja, do katerih je prišlo, oziroma na nekorektno obnašanje nekaterih častnikov, je dejal, da moramo to prezreti in da je zdaj bolj kakor vse drugo pomembno, da utrdimo široko protifašistično koalicijo demokratičnih sil in ohranimo ugled, ki smo ga pridobili na tem območju, na katerem sta bila do takrat KP Italije in napredno gibanje brez kakšnega večjega vpliva. Mnenja je bil, naj bi oborožene akcije omejili, da ne bi prišlo do represalij, da sovražnik po možnosti ne bi zažgal nobene vasi, nobene hiše.

Bojović, ki je imel izkušnje iz naše vstaje, mu je na to odgovoril, da ni političnega uspeha brez oboroženega boja in da je iluzorno misliti, da se lahko obdržimo tako, da bi se izogibali spopadom s sovražnikom.

V tem pogovoru, ki se je nenehno zaostroval, je Longo poudaril, da ne želi, da bi bili naši odredi takšni, kakršni so tisti, ki jih sestavljajo Badogliovi ljudje, temveč da mora biti prvenstvena naša politična aktivnost, s katero naj onemogočimo rovarjenje potuhnjenih fašistov in veleposestnikov (nekatere vasi so z vsem premoženjem pripadale enemu človeku), naj tu in tam preiščemo njihove hiše, da bi jih zastrašili, zaplenimo naj njihovo premoženje, če morda najdemo skrito orožje, naj v spopadih s sovražnikovimi silami dobro pretehtamo naše možnosti, naj bolj izkoriščamo zasede zunaj naseljenih krajev...

Na koncu pogovora je Longo kategorično zahteval, naj potrpimo in obdržimo kar največ ljudi, vsaj dokler ne bo CK navezal stikov s CK KPJ in ne bo razčistil vprašanja, ali bomo ostali v Italiji ali odšli. Z izkušnjami prekaljenega borca nas je prav tako opozoril, da moramo pričakovati čedalje pogostejše sovražnikove napade z veliko večjimi silami, ko bo skopnel sneg in ko bodo postale ceste prevozne za motorna vozila.

Z njegovimi stališči se nismo strinjali. Predvsem nismo vedeli, da se pogovarjamo s članom CK KP Italije. Za nas je bil **compagno Luigi**, v najboljšem primeru partijski inštruktor ali član komiteja pokrajin Marche in Umbria. Če iskreno povem, smo se tam vsi obnašali precej superiorno, zakaj poguma nam ni manjkalo, imeli pa smo narodnoosvobodilno vojno in revolucijo v domovini kot moralni kapital, s katerim smo se v mladostnem zanosu postavljali in delali pomembne. Ko smo se poslovili od Longa, smo zato ugotavljali, da so njegova stališča preveč pomirljiva in premalo revolucionarna za naš položaj. Nikakršne dolžnosti več nismo čutili, da bi koga zadržali v Italiji. Toda dogodki so kmalu dali prav njemu in ne nam. Ni brez razlogov opozarjal na umerjenost in previdnost.

Vsi ti dogodki ob začetku leta 1944 so bili pogodu tistim, ki so menili glede na sklep glavnega štaba Slovenije, da smo oproščeni vseh dolžnosti v Italiji. Naj nas je še tako navdajal občutek solidarnosti z italijanskimi protifašisti, predvsem s komunisti, pa moramo priznati, da nam ni bilo vseeno, ali se bomo borili v vrstah NOV ali v Italiji. Čeprav je bil odhod v Jugoslavijo velika nevarnost in negotovost, pa naj bi šli peš na sever ali pa s pomočjo Rdečega križa, so ljudje v manjših skupinah začeli že februarja odhajati. Med prvimi so odšli tudi nekateri iz koordinacijskega vodstva, kakor na primer Blaža Hajduković in Djordje Vujačić. Ta skupina je odšla peš in se med potjo razdelila. V sorazmerno zelo kratkem času je njen manjši del prišel v Slovenijo, čeprav si je prizadeval, da bi bil kar najbolj oddaljen od komunikacij in naselij, kjer bi se lahko spopadel s karabinerji in fašistično policijo. Izognil se je številnim pastem in premagal marsikatero oviro in težavo, od naraslih rek pa do navezave stikov na operativnem območju IX. korpusa. Kmalu po prihodu na osvobojeno ozemlje so prišle do nas zanesljive vesti o tem. Prav tako smo zvedeli, da je tudi neka naša velika skupina, ki jo je sprejel in pospremil odposlanec Rdečega križa, odšla iz Trsta na osvobojeno ozemlje. Tako so v kratkem času naše moči precej oslabele. Kljub temu se sovražnik ni mogel počutiti varnega.

*) *R. Bojović je bil namestnik komandanta bataljona v odredu Sava Kovačevića (nikšiški NOP odred). V začetku leta 1942 je bil ranjen. Zato se ni umaknil v Bosno. Pozneje je padel sovražniku v roke in maja 1943 so ga internirali v Colfiorito. Zaradi svojega poguma in kot komandant, ki je pridobil Savino zaupanje, je bil zelo priljubljen med interniranci.*

B. B. se je vrnila iz Amerike

PARIZ, 28. — *Brigitte Bardot se je vrnila v Pariz. Z njo je bil Bob Zagury. Ob svojem prihodu na letališče Orly se umetnica ni ustavila za carinski pregled in se je izognila tudi radovednežem, da bi ji ne bilo treba dajati izjav. Bila je, kot se je videlo, precej utrujena.*

Tudi ob svojem odhodu iz New Yorka B.B. ni dala nobene izjave. V New York se je vrnila po svojem potovanju po ZDA in po kratkem obisku Portorica. Zagury je demantiral vesti, po katerih naj bi se bila na tem potovanju tajno poročila. Tudi odhod iz New Yorka je bil — v nasprotju z zelo razgibanim sprejemom ob prihodu — zelo miren, nekako diskreten.

Brigitte Bardot je odšla na svoje potovanje po ZDA zato, ker so tam predvajali njen novi film «Viva Maria». V zvezi s tem bi bila morala obiskati le New York in Hollywood, tema dvema pa je izven programa dodala še «skok» v Portorico. To je bilo prvo potovanje slavne francoske umetnice v ZDA.

Med tem pa je Olga Horstig-Primuz, tajnica B.B., povedala, da so vse velike ameriške filmske družbe ponudile francoski umetnici, naj bi sodelovala vsaj v enem filmu. Hkrati pa je umetničina tajnica kategorično pobila vest, da B.B. namerava zapustiti Pariz in se preseliti v Hollywood. Vsekakor pa je možno, da bo v ZDA posnela neko glasbeno komedijo. Sicer pa je bila francoska umetnica s svojim obiskom v ZDA zelo zadovoljna.

Zdravili so jo za živčnost v resnici pa je bila noseča

Ginekologi se bodo podrobneje pozanimali za ta primer

Rosalinda Zenoni je stara 29 let, mati petih otrok in stanuje v Cinisellu Balsamu, torej tik velemesta Milana. Sedaj, na božični večer je povila šestega otroka. Nič posebnega, vsaj na prvi pogled, ko bi ne bila postala mati, ne da bi sploh vedela, da je noseča in ko bi je cela vrsta zdravnikov ne zdravila za vse druge bolezni, ne da bi bil pri tem kdor koli opazil, da je ženska noseča.

Rosalinda Zenoni je čutila hude bolečine in šla zaradi tega k zdravniku. Ti so ji najprej ugotovili neke motnje živčnega značaja ter hipertiroidizem. Ker so se bolečine večale, so jo pred petimi meseci sprejeli na zdravljenje v neko milansko bolnišnico. Pravzaprav so jo tedaj sprejeli zaradi tega, ker da ji je nekaj ostalo od prebolelega bronhitisa ali pljučnice. Tako so namreč razlagali neke bodljaje in bolečine v plečih. Poleg tega pa je ženska čutila bolečine tudi v križu. Zdravniki in drugo zdravstveno osebje je napravilo vrsto analiz in pregledov, vendar ni nikomur uspelo ugotoviti, kaj je vzrok tem bolečinam in pacientka se je tako selila iz klinike na kliniko, dokler je niso poslali celo na nevropsihiatrični oddelek, od koder pa so jo v oktobru poslali domov, še prej ji pa predpisali zdravljenje s pomirjevalnimi sredstvi.

Ker ji to ni pomagalo, se je Rosalinda obrnila k mlademu domačemu zdravniku dr. Ignaziu Scardiniju. Tudi ta ji ni mogel pomagati, ker ni odkril vzroka njenih bolečin. S tem je Rosalinda Zenoni zaključila svoje romanje od zdravnika do zdravnika, od klinike do klinike.

V božični noči pa je prišlo do nenavadnega, edinstvenega primera: bolečine, ki so bile že prej hude, so postale neznosne. V vsej naglici so poklicali dr. Scardino, ki je presenečen ugotovil precej napet trebuh. Zdravniku je Rosalinda še zaupala, da ima bolečine, ki so podobne porodnim krčem. Bolj podroben pregled je potrdil to, kar se je malo pozneje tudi zgodilo. Ob pomoči dr. Scardine je Rosalinda Zenoni rodila hčerko.

Iz previdnosti so porodnico in otroka prepeljali v bolnišnico. Z zadevo pa se ukvarjajo in se bodo še ukvarjali — ginekologi.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Morali se boste spoprijeti s starim vprašanjem ustreznejših odnosov med sodelavci. Neki prijatelj, ki ste nanj računali, vam ne bo nudil pomoči.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Pokazali boste izredne sposobnosti na področju, ki vam je pri srcu. Spremenljivo razpoloženje.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Skušajte si s počitkom pridobiti izgubljene energije. Povsem lahko zaupate nekemu staremu prijatelju.

RAK (od 22.6. do 22.7.) V svoj dnevni delovni program vnesite tudi neko staro še nerešeno vprašanje. Ugoden razvoj čustvenih odnosov.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Pustite, naj se dogodki razvijajo po svoji normalni poti. Presenečeni boste spričo privrženosti drage osebe.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ne zamenjujte poguma z neprevidnostjo. Vzpostavite tesnejše stike s svojimi sosedi.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Dobro se pripravite na neko važno poslovno srečanje. Ne zaupajte vsakomur svojih čustvenih težkoč.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Popravite nemudoma svoj načrt, če ta več ne ustreza. Splošno dobro razpoloženje v družini.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Dan bo primeren za vse finančne podvige. Prišlo bo do pomirjenja med sorodniki.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Ne prizadevajte si, da bi s silo uskladili nasprotujoče si interese. Samo s skrajno opreznostjo boste dosegli svoje notranje ravnovesje.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Uspelo vam bo razčistiti neko zapleteno poslovno zadevo. Odpravili se boste na prijetno potovanje.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Nadaljujte z izpolnjevanjem svojega načrta in skušajte si s tem v zvezi zagotoviti vsa ustrezna sredstva. Obiskal vas bo star dober prijatelj.

RADIO VELEVIZIJA

SREDA, 29. DECEMBRA 1965

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slovenskih; 11.45 Tržaški motivi; 12.15 Pomenek s poslušalkami; 12.25 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba iz filmov in revij; 17.00 Ansambel C. Pacchiorija; 17.20 Pesem in ples; 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Klavirska glasba; 18.55 Motivi, ki so mladim všeč; 19.15 Higiena in zdravje; 19.30 Pevski zbor; 20.00 Šport; 20.30 Igor Tuta: «Otrokov božični večer»; 21.00 Simfonični koncert; v odmoru: Socialne vede; 22.35 Melodije iz preteklih dni; 23.00 Jazz.

Trst

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.40 Rossinijeva opera «Vilhelm Tell» — 3. in 4. dejanje; 14.40 Poje Hilde Mauri.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 11.00 Pesmi; 11.30 Današnji pevci; 11.45 Orkester Mantovani; 12.00 in 12.55 Glasba po željah; 13.40 Operna panorama; 15.00 Glasbeni vrtiljak; 15.45 Slov. narodne; 16.20 Pevci lahke glasbe; 17.00 Tretja stran; 17.15 Sopranistka N. Pittana in basist E. Geri; 17.45 Zbor «La Genzianella»; 18.00 Prenos RL; 19.00 Šport; 19.30 Prenos RL; 22.15 Orkester Les Brown; 22.35 Mali večerni koncert.

Nacionalni program

7.30 Jutranji pozdrav; 9.10 Mozart in Paisiello; 9.45 Popevke; 10.05 Operna antologija; 10.30 Orkestri; 11.00 Sprehod skozi čas; 11.30 Paganinijevi Capricci; 11.45 Godala; 13.30 Lahka glasba; 14.55 Vreme na ital. morjih; 15.15 Filmske in gledališke novosti; 15.45 Gospodarska rubrika; 16.00 Spored za najmlajše; 16.30 Sopranistka S. Ambar; 17.25 Klavičembalo in klavir; 18.00 «Zgodovina alpinizma»; 18.35 Neapeljske pesmi; 19.15 O morju in pomorščakih; 20.25 Bellinijeva «Beatrice di Tenda».

II. program

7.30 Jutranja glasba; 8.30 Fantazija in orkester; 9.35 Pesmi; 11.05 Vesela glasba; 14.05 Pevci; 14.45 Plošče; 15.00 Ital. narodni plesi; 15.15 Izbrani motivi; 15.35 Koncert; 17.35 Ljudska enciklopedija; 17.45 Pisana glasba, 18.35 Vaši izbranci; 20.35 Godala; 21.00 Leto 1966 — anketa.

III. program

18.30 Pregled francoske kulture; 18.45 Prosperijeve variacije; 19.30 Večkovečerni koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Faurejeve skladbe; 21.20 Pesnik Salvatore Quasimodo; 21.30 Z glasbenih festivalov; 22.10 I. Svevo — evropski pisatelj.

Slovenija

8.05 Glasbena matineja; 8.55 Pisan svet pravljic: Gozdarjev sin; 9.10 Mladinski zbor RTV Ljubljana; 9.30 Lahka glasba; 10.15 Flavtist Boris Campa in basist Zdravko Kovač; 10.45 Človek in zdravje; 11.00 Turistični napotki; 11.15 Nimaš prednosti!; 12.05 Solisti zagrebške Opere; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pevski zbori; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Radijska šola: Ilustrator mladinske knjige; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.20 Zabavni intermezzo; 15.30 Pihalna godba; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Skladbe slov. pisateljev za komorne ansamble; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Radio Koper; 18.40 Naš razgovor; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Zabavni orkester; 20.30 Offenbach: Hoffmannove pripovedke; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Plesni orkester.

Ital. televizija

17.30 Spored za najmlajše; 19.00 Dnevnik; 19.55 Športne vesti in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 «La prova del nove» — sodeluje Walter Chiari; 22.15 Božič 1965 — cilj je mir; 23.00 Dnevnik.

II. kanal

19.00 «Giannino in casa Collalto»; 21.00 Dnevnik; 21.15 «Maigretov božič».

Jug. televizija

10.00 TV v šoli; 16.40 Zgodbe za mlade učence ruščine; 17.00 Učimo se angleščine; 17.40 Tiktak: Jelen Jarko; 17.55 Pionirski TV studio; 18.25 Obzornik; 18.45 Opera skozi stoletja; 19.15 Filmski pregled; 19.40 TV prospekt; 20.00 Dnevnik; 20.20 Obzornik; 20.30 Zabavno-glasbena oddaja; 21.30 Kulturna panorama; 22.10 Srečanje z Earl Hinesom — jazz; 22.40 Zadnja poročila.

Goriško-beneški dnevnik

S SEJE ODBORA KONZORCIJA ZA MOŠČENICO

Za bonifikacijo Moščenice so sklenili potrošiti nadaljnjih 65,6 milijona lir

V tem znesku so predvidena tudi sredstva za odplačilo razlaščencev in začasno zasego zemlje

Odbor konzorcija za bonifikacijo Moščenice je na svoji zadnji seji, ki sta jo vodila predsednik Alberto Cosulich in tajnik dr. Talpo, proučil načrt o izsuševalnih delih ter regulaciji vode na izsuševalnem področju, za katero bodo potrošili 65.6 milijona lir; s temi sredstvi bodo opravili razna dela v Prilošnem, pri Sabličih in v Moščenici Omenjeni načrt, ki ga je izdelal inž. Goffo, predstavlja izpopolnjen izvleček splošnega načrta o anasaciji celotnega močvirja Moščenic, ki ga je že odobril višji svet za javna dela. Zaradi vojaških služnosti, ki so jih uvedli na kraškem območju, so morali načrt primerno popraviti.

Skupni strošek del, ki jih bodo oddali na dražbi, znaša 50,4 milijona lir; 5.4 milijona bodo potrošili za izplavilo odškodnine razlaščencem ali za začasno zasego zemlje; 5.7 milijona bodo potrošili za vodenje in nadzorstvo dela; 2 milijona bodo znašala bremena za finansiranje, nadaljnja 2 milijona pa so določili za nepredvidene stroške. Država bo krila 92 odstotkov celotnega stroška, ostalih 8 pa konzorcij.

Odbor je nadalje odobril seznam spremenjenih dokončnih cen za asanacijska dela na področju močeniškega močvirja, ki so jih zaključili lansko leto in za katere so potrošili 247 milijonov. Sprememba cen je bila potrebna zaradi podražitve materiala in delovne sile.

Odborniki so prestavili na prihodnjo sejo obravnavo točke dnevnega reda, ki zadeva začasno finansiranje glavnih asanacijskih del na močeniškem močvirju v višini 20 in 30 milijonov. Odobrili so proračun za leto 1966 ter določili volitve konzorcija za mesec april. Meseca januarja se bo odbor znova sestal ter odobril obračun za leto 1965 ter določil dan volitev upravnega sveta.

Pisma uredništvu

Urediti pločnike v predoru pod Gradom

Cesta, ki pelje skozi predor pod goriškim gradom, je nedvomno najkrajša zveza središča mesta z mejnim prehodom pri Rdeči hiši in se je zato zlasti avtomobilisti zelo pogostoma poslužujejo. Prav avtomobilisti, med katerimi je tudi pisec teh vrstic, pa moramo stalno ugotavljati, da so tako cestišče kot pločniki zelo zanemarjeni. To je razvidno še posebno ob deževnem vremenu, ko se ponekod v predoru nabirajo cele mlakuže. Pri tem so posebno prizadeti pešci, ki so zaradi slabih pločnikov prisiljeni hoditi po cestišču ter pri tem tvegajo tudi prometno nesrečo.

Resnici na ljubo moram povedati, da je bila taka nevarnost do prejšnjega meseca še mnogo večja. Na srečo pa so pred nekaj tedni izboljšali v predoru vsaj razsvetljavo. Vendar pa to še ni dovolj in bi morala občinska uprava poskrbeti čimprej tudi za popravilo pločnikov in cestišča ter urediti odtok deževnice. Vsekakor pa bi bilo treba že takoj sedaj omejiti nitrose motornih vozil, zlasti avtomobilov pri vožnji skozi predor, da bi tako preprečili prometne nesreče spričo vedno bolj naraščajočega prometa.

Prizadeti Goričan

Preurediti promet na Kornu

Zaradi naraščajočega prometa nastajajo težave v prometu na Kornu-Trg Amicis. Zavoljo tega bi ga morali nekoliko disciplinirati. Menim, da bi izkoristili prometni otok ter uvesti obvezno vožnjo okoli njega za vse voznike, namenjene v Ul. Balilla ali v Largo Pacassi. Za vse te voznike, ki prihajajo ponavadi iz Carduccijeve ulice, bi morali postaviti znamenje o prepovedi vožnje na cesti med prometnim otokom in muzejsko palačo, tako da bi zapeljali med prometnim otokom in Pucovo zgradbo, v kateri je bar Sergio. Na takšen način bi se izognili nevarnim križanjem vozil, ki prihajajo iz Carduccijeve ulice in Largo Pacassi, kadar so le — te namenjene v Pellicovo ulico. Celotno situacijo je mogoče rešiti na zelo preprost način: zacrtati neprekinjeno črto po vsej dolžini Trga Amicis ter postaviti še znamenje o zaprti cesti na prometnem otoku, da bi bila prepoved bolj poudarjena. Poleg tega naj bi se na tem otočku postavilo še znamenje o obvezni vožnji vozil okoli prometnega otoka, kot so jih namestili za druge podobne primere (Seneni trg itd.).

(Sledi podpis)

Z ODLOKOM PRISTOJNEGA MINISTRSTVA

Z novim letom obvezno zavarovanje obrtnikov

Cav. Ballarè izvoljen za podpredsednika deželne ustanove obrtnikov

Kot znano so s posebnim deželnim odlokom ustanovili deželno ustanovo za razvoj obrtništva (ESA), ki ji predseduje Diego di Natale. V ponedeljek 27. t. m. pa se je v Vidmu sestal na svojo prvo sejo njen upravni odbor. Na osnovi svojega statuta so na tej seji izvolili iz svoje srede za deželnega podpredsednika te ustanove znanega goriškega obrtnika Giuseppa Ballarćja, ki že predseduje pokrajinski zvezi obrtnikov na Goriškem. Izvoljen je bil soglasno.

Po volitvah se je novi podpredsednik zahvalil za zaupanje in poudaril važnost te ustanove, ki bo s prispevkom deželne uprave skrbela za razvoj obrtniških podjetij vseh vrst na področju naše dežele ter uskladila njihovo dejavnost. Na seji so obravnavali tudi razne druge probleme, ki se tičejo bodočega dela ustanove.

Ob tej priliki naj še omenimo, da bo s prvim januarjem stopilo v veljavo obvezno zavarovanje proti nesrečam tudi za tiste obrtnike, ki nimajo uslužbencev ter delajo sami ali s svojo družino. Podrobna navodila o znesku prispevkov in načinu njihovega plačevanja, bo ustanova INAIL sporočila vsem prizadetim obrtnikom direktno na dom. Eventualna podrobnejša pojasnila pa dobijo lahko tudi na sedežu združenja obrtnikov v Ul. Rismondo v Gorici. Tam so nam tudi povedali, da znesek takega prispevka še ni bil določen in pričakujejo zadevna navodila pristojnega ministrstva, ki bi morala v kratkem dospeti.

Kino

Gorica

CORSO. 17, 19.30 in 22: «Mary Poppins», kolos Walt Disneya; J. Andrews in Dick van Dyke; v barvah in kinemaskopu.

VERDI. 17.15: «L'allegro mondo di Stanlio e Olio».

MODERNISSIMO. 16.00: «Made in Italy», Alberto Sordi, Catherine Spaak, Walter Chiari, italijanski barvni film: mladini pod 14. letom vstop prepovedan.

VITTORIA. 17.00: «Questi pazzi, pazzi italiani», G. Cinquetti in F. Buongusto; italijanski barvni film.

CENTRALE. 17.00: «Per un pugno di diamanti», Pierre Briche in Rene Deltzen. Kinemaskopski film v barvah.

Tržič

AZZURRO. 21: «Rigoletto», Verdijeva opera s sodelovanjem baritonista Renza Scorsonija.

EXCELSIOR. 16 — 22: «Bianco, rosso, giallo e rosa», Anita Ekberg in Agnese Spaak; v barvah.

NAZIONALE. 17.30 — 22: «Sette donne all'inferno», Patricia Owens in Denise Darcel; kinemaskopski film v barvah.

PRINCIPE. 17.30 — 22: «Mai Fair Lady», film z osmimi Oskarji, Audrey Hepburn in Rex Harrison; kinemaskopski film v barvah.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna S. GIUSTO, na Korzu Italija št. 24, tel. 35-38.

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja 9,4 stopinje ob 12. uri, najnižja 5,4 stopinje ob 7.10; povprečne vlage 83 od sto; padlo je 14,4 mm dežja.

Darovi in prispevki

Za krvno banko v Gorici so darovali: sestre pokojne Cici L 2000; prof. Pietro Michelli v spomin na svaka inž. Canzianija L 5000; ravnatelj tekstilne tovarne v Podgori Monolo 10.000.

Seznam davkoplačevalcev na ogled v Sovodnjah

Na tajništvu županstva v Sovodnjah je od danes pa za dobo petih dni na ogled seznam davkoplačevalcev, ki so za prihodnje leto podvrženi plačevanju naslednjih davkov: dohodninski davek, dopolnilni dohodninski davek, davek na stavbe, zemljišča in zemljiške dohodke.

Prizadeti si zadevne sezname lahko ogledajo na tajništvu županstva vsak delavnik med uradnimi urami do vključno 3. januarja 1966. V zakonitem roku je dopustna pritožba proti morebitnim pogreškom pri vpisu.

Trčenje zaradi prekratke zavorne razdalje

Na Korzu Italia se je včeraj 23-letni Franco Poletti s Travnika 16, ki je vozil alfo, zaletel v volkswagen 27-letnega Rudolfa Zavadlava iz Mihaelove ulice 53. Nesreča je nastala, ker voznik alfe ni imel predpisane zavorne razdalje. Na obeh vozilih je nastala malenkostna škoda, ki jo je popisala prometna policija.

Ženska iz Tržiča se je pobila po glavi

V prometni nesreči se je ranila 25-letna Cecilia Semolli iz Ul. Prvega maja 117 v Tržiču; pobila se je po desnem kolenu glavi in rami. Pridržali so jo v tržiški civilni bolnišnici, kjer se bo zdravila teden dni.

Nesreči otrok

Stroj za pretakanje vina je odtrgal prvi členek na levem kazalcu 3-letnemu Paolu Spangherju iz Villess. V goriški bolnišnici so ga pridržali na zdravljenju za 15 dni.

Z dva metra visoke terase, na kateri se je igral, je včeraj ob 14. uri padel na dvorišče 8-letni Alessandro Zoccoletto iz Ul. Arcivescovado 6; zlomil si je roko ter se bo zdravil mesec dni.

Bencin ga je ožgal po obrazu

V civilno bolnišnico v Gorici so opoldne pripeljali 16-letnega Silvana Blasona iz Ul. Italico Brass 30. Pridržali so ga na zdravljenju zaradi opeklin po obrazu. Povzročil mu jih je bencin, s katerim je nepreviden upravljal.

HUDA NESREČA V BLIŽINI MAJNICE

Železničar iz Farre z motociklom trčil v tovornjak iz Nove Gorice

Ponesrečenec si je pretresel možgane ter je v nezavesti

Jugoslovanski tovornjak s prikolico, ki ga je vozil 32-letni Zdravko Brecelj iz Sempetra št. 66 pri Novi Gorici, je bil soudeležen v prometni nesreči, ki se je okoli 17. ure pripetila na Majnici. V vlačilec se je namreč zaletel motociklist Giovanni Marega, 52-letni železničar iz Farre, ki se je z guzzijem 250 peljal na delo v Gorico. Pobil se je po glavi, zlomil si je grodnico ter so ga v bolnišnici, kamor so ga pripeljali z rešilnim vozom Zelenega križa, pridržali na opazovanju. Marega je v nezavesti.

Piero Caleffi: LAHKO JE REČI LAKOTA...

27.

Odhajalo nas je okrog 500 na pot, s katere se nas je kasneje le malo vrnilo. Morda se sedaj lahko preštejemo na prstih ene same roke. Rocco-Botterija, Novara, Spolidora, don Sorda, Lastrino in koliko drugih so požrli tragični zublji krematorija.

Vrnili so nam vse, kar smo dali hranit ter nam dovolili, da smo nesli s seboj prav vse, kar smo hoteli. Ada, Laura, Anna, Margherita Montanelli in druge so nas tolažile s svojo ljubeznijo, ki je nadomeščala ljubezen mater in sestra, ter so se odrekle vsemu, kar so imele, da so nam lahko pomagale.

Ada mi je dala nekaj volnenih oblačil, mark, štrcalko za injekcije ter nekaj škatel ampul kalcija. «Skušaj se zdraviti, če ti je mogoče,» mi je rekla z nasmeškom, ki je prikrival ganjenost.

Predstavljala si je, da je tam gori grdo, toda ni vedela, v kolikšni meri. Nihče izmed nas ni vedel tega. Za sedaj se je končala še ena negotovost. Končalo se je tisto pričakovanje od enega apela do drugega, končala sta se trepet in napetost med izklicevanjem številk in nihče ne bo več planil pokonci, ko se mu bo zdelo, da kličejo njegovo številko. Malo je manjkalo, da nismo izrekli blazne besede, ki smo jo zadušili v mislih, pa je skušala zopet privreti iz dna naše zavesti, besede: končno!

Šli smo skozi Bocen popoldne. Zrak je bil oster, nebo umazano sivo, kakor da bi ga pokrivala debela plast ledu. Naložili so nas na tovorne vozove, pokrite s tenko plastjo slame. Višji narednik Koenig je natančno pretaknil vsak kotiček, da bi ugotovil, da ni tam skrito kakšno vlomilsko orodje. V našem vozu nas je bilo 63, drsna vrata so zaloputnili in jih plombirali. Vlak se je počasi premaknil.

Preden so zaprli vagone, nam niso dali nič jesti S seboj imamo le malo hrane. Sacchetta ima konserve n cigarete, toda hoče shraniti vse za pozneje, ko bo «tam gori». Slišal je praviti, da se s takšnimi zalogami lahko dolgo vzdrži. Ubogi Sacchetta, ni zdržal.

Nimamo vode. Imam samo zalogo jabolk. Zrak postaja zatohel. Jabolka so pospravljena v trenutku: ni jih mogoče odreči bližnjim tovarišem.

Ob zori skoraj ni več mogoče dihati. Človeško blato in naših 63 teles širi takšen smrad, da nas duši v grlu. Imam pri sebi stekleničko alkohola, ki mi ga je dala Ada za injekcije. Popijem nekaj kapljic, a je še huje. Neznosno me žge in peče. Hlastno otipavam stene, vrata; z nohti odluščim tanko plast ledu ter položim to umazanijo na jezik.

Še en dan bo minil, preden bodo odprli ta prekleta vrata. Kako je moč vzdržati. Ne moremo se premakniti. Blato pomešano s slamo, s katero smo ga potrosili, da bi vsaj malce zadušili smrad, se vedno bolj širi po podu v vagonu. Rocca se onesvesti. Poživim ga z alkoholom, ki pa mu povzroči bruhanje.

In kam gremo? Kam smo namenjeni? Izmenično nas drugi dvigajo na rokah, da kukamo skozi luknje v mreži ki zapira okno pri vrhu. Ne vidimo drugega kot sneg, neskončno snežno odejo.

Upamo, da se peljemo v Dachau. Bolje je tam, pravijo, kot v Buchenwaldu, Mauthausnu ali Belsenu. Zdi se nam, da je vlak večkrat zavil na levo. Torej v Dachau?

Po 40 urah vožnje se vlak ponovno ustavi. Končno odprejo zopet vrata. Neskončna bela snežna odeja nas slepi. Dajo nam velik hleb nemškega kruha in škatlo ribje pastete. Počistimo tla, pač kakor moremo. Pustijo nas dol enega po enem, da gremo pit k vodnjaku. Kje smo? Povsod samo sneg in postaja je daleč. V daljavi zagledam Lodigianija: ima zabuhel in okrvavljen obraz. Bil je torej on... Njegova dolga in krepka postava se naglo premika. No, vsaj toliko.

Zopet zaloputnejo z vrati. Vožnja se zopet začne, a začne se zopet tudi žeja, ki je še veliko hujša zaradi ogabne ribje pastete, ki smo jo požrli s tistim hlebcem otrobnjaka. Beneški partizani imajo še toliko moči in sape, da pojejo Planinske, partizanske pesmi. Bog jim daj srečo! Med njimi je mal deček štirinajstih let. Bil je kuhar v četi. Je poln poguma in duhovitosti. In pomislite, ta otrok je ogrožal veliki rajh!...

Ure se počasi vlečejo. Še eno noč in nato še en neskončen dan, in potem še eno noč.

Kaj vse se je dogajalo v teh urah? Mnogokrat sem vstal, da bi lizal skorjo ledu na oledenelih vratih, dokler me ni sladkoben okus opozoril na to, da mi jezik krvavi Rocca se mi je spustil onemogło na kolena. Nima niti toliko moči, da bi vstal in opravil veliko potrebo na kupu pri vratih ter se podela kar nase. V vozu je nastala tragična tišina. Tudi fantje molče, vsi onemogli in izčrpani.

Začne se zoriti. Vlak se ustavi, vrata se odpro Dol! Mrzel val zraka nas oplazi kot bič in nas poživi.

Pred nami leži neskončna zasnežena površina. Ponekod se ravan malce dvigne, ponekod je valovita. Za neko vzpetino stoji skromna zgradba male železniške postaje. Z njenega pročelja se močno odraža beseda v gotskih pismenkah: *Mauthausen.*

MAUTHAUSEN: BESEDA V GOTSKIH PISMENKAH

Triinšestdeset nas je! Na pritrjeni klopi pri vratih sedimo Sacchetta, milanski inženir, Rocca in jaz. Uživamo privilegij starejših. Nato, vsi na kupu, kdo pokonci, kdo na tleh, skupina beneških partizanov, skupina salojskih vojaških begunov, razni drugi, ki so mi znani in neznani. Eden izmed partizanov je zaradi grde rane popolnoma slep. Med nami je tudi polkovnik italijanskih esesovcev; zdi se mi, da se imenuje Bianco Cristo in so ga poslali kdo ve zakaj gnit tja gor. V Bocnu so dejali, da zaradi sleparij. Je najbolj nesrečen od vseh. Nihče ga ne ogovori.

Začetek vožnje ni posebno grd. Samo hudo mrazi. Je temno. Štirje ali pet fantov tipa okrog sebe, da bi ugotovili, ali je kakšna deska, kakšna mreža, kakšna zakovica zrahljana, da bi skušali zbežati. Drugi, ki se boje posledic, godrnjajo.

V Innsbrucku se vlak škripaje ustavi in odbijači trčijo drug ob drugega. Je že globoka noč. Letalski napad? Vrata s truščem zdrsnejo po žlebiču. Slišijo se kriki: «'Raus! 'Raus!» Kmalu zatem se začujejo kriki bolečine in stoki, ki se mešajo z zmerjanjem in odmevi ostrih udarcev. Ni treba mnogo domišljije, da si lahko predstavljamo prizor in vzroke. Preprečen poskus pobega. Pobegi iz prejšnjih transportov so vznemirili Nemce. Niti enemu jetniku ne bo uspelo pobegniti iz tega transporta.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

ODBOJKA — ŽENSKI ODBOJKARSKI TURNIR

Odlična šesterka Poreča pred Borom in goriško AGI

Jugoslovanke predvajale odlično igro - Bor premagal AGI

Sinočnji ženski odbojkarski turnir, ki ga je organiziral Bor, se je zaključil s premočno zmago šesterke Partizana iz Poreča, ki je najprej premagala ekipo Bora in nato še goriško AGI. Šesterka Poreča — sama mlada dekleta med 12. in 18. letom — je predvajala lepo odbojko, pokazala je hladnokrvno igro in odlično prstno tehniko. Jugoslovanke so v prvi igri večera že z začetnimi potezami zmedle borovke, ki se dolgo niso mogle otresti premoči mirnih predstavnic Poreča. Z linearno igro brez nepotrebnih potez so gostje premočno prevladovale in so domačinkam šele pri 5:0 dovolile, da so prišle do prve točke. Ta je ostala osamljena do 10, ko so borovke izvedle forcing, s katerim so prisilile Porečanke na ostrejšo obrambo in napad. Drugi set je bil, z izjemo v začetku, ko so gostje vodile 8:0, bolj izenačen in prav zaradi tega tu pa tam izredno razburljiv. Domačinke so se bolj zagrizle v igro in izenačile 8:8, vendar se jim tokrat exploit ni posrečil. Posrečil se jim je v tretjem nizu, ko so Porečanke nekoliko popustile, borovke tokrat zelo živahne in vztrajne, pa so jim pošiljale žoge v najbolj ranljivo točko sredi igrišča. V zadnjem setu pa so ponovno podlegle nasprotnicam, ki so se morale precej potruditi, da so spravile zmago na varno.

Lažje je šlo Porečankam v tekmi z goriško AGI, katero so popolnoma onemogočile. Šele pri 14:0 so Goričankam prepustile edino točko seta. V nadaljevanju so se Goričanke bolj trdovratno upirale, vendar brez posebnega uspeha.

V zadnji tekmi večera sta se spoprijeli šesterki Bora in AGI. Igra je bila precej dolgočasna, še posebno, ker so bile domačinke v očitni premoči. Goričanke so se le tu pa tam razživele, vendar premalo, da bi spravile na kolena sinoči ne preveč razpoložene igralke v plavih majicah.

Turnir se je tako končal z zmago Partizana iz Poreča pred Borom in AGI. Zmagovalke in ostale ekipe so dobile diplome, Jugoslovanke pa so pred vsakim nastopom izročile tekmicam novoletna voščila.

Izidi

PARTIZAN — BOR 3:1
(15:5, 15:12, 7:15, 15:10)
PARTIZAN — AGI 2:0
(15:1, 15:9)
BOR — AGI 2:0
(15:4, 15:4)

Postave

PARTIZAN (Poreč) — Margreitner Nadja, Pakasin Nadica, Pribetič Graciela, Stojnič Nadja, Telesmanič Marija, Ovčarić Alma, Pažanin Mirjana, Klarić Nadja, Gržinić Karmen

BOR (Trst) — Pavletič Olga, Mijot Neda, Batista Miranda, Zavadlal Norči, Švab Nadja, Hmeljak Pia, Kenda Lidija.

AGI (Gorica) — Pelesson Bruna, Mikulus Odessa, Leopardi Loredana, Aguzzoni Mirella, Barbieri Anna, Giacomelli Caterina, Furlan Loretta, Mogorini Bruna.

SODNIKA — Caputo in Placido.
ZAPISNIKAR — Ban.

TENIS — FINALE ZA DAVISOV POKAL

Tudi v doublu zmaga Avstralije

Newcombe in Roche odpravila Santano in Arillo

SYDNEY, 28. — Štirje seti so zadostovali Avstralcema Johnu Newcombeju in Tonyju Rocheju, da sta se v doublu finalnega srečanja za Davisov pokal odkrižala španskih tekmecev Manuela Santane in Luisa Arilla. S to zmago si je Avstralija ponovno zagotovila za leto dni posest Davisovega pokala in ni izključeno, da bodo morali Španci brez točke domov.

Izid doubla

NEWCOMBE - ROCHE (Avstralija) : SANTANA - ARILLA (Španija) 6:3, 4:6, 7:5, 6:2.

Zaradi včerajšnje zmage v singlih ni bilo danes prevelikega zanimanja za double, kjer sta bila predstavnika domačih barv favorita. Kljub temu se je zbralo, pa čeprav se je termometer dvignil na 45 stopinj, na tribunah okoli 9.000 gledalcev.

Avstralca sta v prvem setu pustila nasprotnikoma nekaj pobude, a sta kljub temu spravila Santano in Arillo na kolena. Slednja dva sta se oddolžila v drugem setu, ki sta ga uspešno zaključila. Njun up pa je kmalu splaval po vodi, ker sta Avstralca prevzela pobudo in nista več dovolila Špancema, da bi prišla do niza. Z zadnjim setom sta Newcombe in Roche osvojila tretjo točko, ki je odločilnega značaja.

ATLETIKA — NA SILVESTROVO V SAO PAOLU

Komu letošnja «corrida»?

Češki dolgoprogaš Zatopek še vedno rekorder

Brazilija je dežela nogometašev in tudi košarkarjev, za atletiko pa se le malokdo zmeni, čeprav ima po zaslugi redkih posameznikov tudi ta južnoameriška država nekaj tradicije.

Kar senzacionalno bodo torej vesti, ki bodo prihajale iz mesta Sao Paolo 1. januarja. V tem brazilskem mestu se bodo namreč na Silvestrovo zbrali dolgoprogaši iz vsega sveta, sama imena, ki veliko pomenijo.

Prireditev v Sao Paolu je edinstvena. V vroči silvestrovski noči (v Braziliji je sedaj poletje) se po ulicah večmilijonskega mesta zbere dober milijon gledalcev, da bi se zabavali in videli tekače tradicionalne «corride».

Tekači tečejo na približno sedem kilometrov in pol dolgi progi, ki je speljana po najvažnejših mestnih ulicah Start je uravnan tako, da mora priti zmagovalec na cilj čim bliže polnoči. Zgodi se tako, da hiter tekač tek konča še v starem letu, malo počasnejši pa začne novo v ostri borbi za čimboljše mesto. Vzdušje med tekmo je novoletno in seveda pristno južnoameriško. Gledalci vpijejo, pojejo in plešejo, med nogami tekačev pa pokajo petarde. Kaj se zgodi ko se dalcev.

Avstralca sta v prvem setu pustila nasprotnikoma nekaj pobude, a sta kljub temu spravila Santano in Arillo na kolena. Slednja dva sta se oddolžila v drugem setu, ki sta ga uspešno zaključila. Njun up pa je kmalu splaval po vodi, ker sta Avstralca prevzela pobudo in nista več dovolila Špancema, da bi prišla do niza. Z zadnjim setom sta Newcombe in Roche osvojila tretjo točko, ki je odločilnega značaja.

Češki dolgoprogaš Zatopek je edino zmago zabeležil l. 1953.

V dokaz kako je to tekmovanje za svetovne ase težko naj navedemo primer Kuca, takrat svetovnega rekorderja na 5000 m in absolutnega gospodarja med dolgoprogaši, ki se je pred leti plasiral samo deveti, lani po polom Keina, trenutno najboljšega na svetu na 5000 m.

V zadnjih letih atleti ne poznajo počitka niti pozimi in tako so v zadnjih štirih izvedbah zmagali tekači iz Evrope.

Kdo bo zmagal letos? Točno se niti ne ve kdo je sprejel vabilo Brazilcev in se podal v Sao Paolo. Če pa bo na startu Keino, stavimo nanj brez pomislekov.

KOŠARKA — SINOČI ZAKLJUČEK TURNIRJA

Pokal miljskega mesta plen poljskega Slaska

Sinoči se je zaključil košarkarski turnir za pokal miljskega mesta. Kot je bilo pričakovati je prvo mesto zasedla ekipa iz Poljske, vendar je bila njena zmaga v dvoboju z Goriziano dolgo v dvomu. Zorzijevi atleti so namreč presenetili s svojim odličnim prvim polčasom, ko so prisilili Slask k dolgemu in napornemu zasledovanju. Z odlično razpoloženim Rossijem, ki si je v srečanju nabral 22 točk, je Goriziana povedla že v samem začetku ter vodila s 7 točkami prednosti.

Poljaki so svoj zaostanek zmanjšali tik pred premorom na sami dve točki in tako je ob začetku drugega dela tekma postala znova bolj živa. Slask je branil na moža in napadal s križanimi akcijami. Sreča pa Poljakom ni bila mila in marsikatera žoga ni hotela v koš. Šele v osmi minuti je Wilcevski izenačil stanje in od takrat dalje je Slask zaigral bolj sproščeno, medtem ko je bilo videti v vrstah Goriziane prve znake utrujenosti.

V zaključni fazi se je povečalo število kazenskih metov in Szorčinsky, sploh najboljši strelec tega turnirja, se je izkazal tudi kot neizprosni realizator prostih metov ter osemkrat zadel v črno ne da bi zgrešil enega samega meta.

Končni izid za prvo mesto

SLASK — GORIZIANA 78:71 (38:40)

V prvem srečanju večera nas je prijetno presenetila ekipa tržaških akademikov, ki je v borbi za tretje mesto premagala mariborski Branik.

Študentje so bili skozi in skozi v vodstvu, Mariborčani so se jim le enkrat nevarno približali. V najbolj kočljivem trenutku je Cavazzon z dvema uspelima metoma spet oddaljil nevarnost ter povedel svojo ekipo v bolj varne vode.

Povedati moramo, da CUS ni nastopal s svojo standardno postavo, temveč je v njegovih vrstah igralo tudi nekaj študentov, ki običajno zastopajo barve drugih tržaških in videmskih klubov.

Izid

CUS — BRANIK 62:55 (29:18)

Končna lestvica:

SLASK
Goriziana
CUS
Branik

I. PATRIZIO

GORIŠKI NOGOMET

Nezaslužena poraza v Ločniku in Romansu

Čeprav se je Juventina vrnila v nedeljo iz Romansa, brez točke, so bili njeni navijači zadovoljni z igro, ki jo je pokazala in končni rezultat, 2:1 za Romans, nikakor ne odgovarja njenemu poteku. Dejstvo je, da so bili igralci iz Štandreža stalno v napadu in v premoči. Prvi polčas se je zaključil brez gola. Prvi gol se je posrečil domačinom po naključju prav v največjem napadu igralcev Juventine, drugega pa so zabili, ker je sodnik spregledal, da je bila žoga že v avtu. Gol za Štandrežce je tik pred koncem igre zabil Emil Nanut. Pri tem je treba upoštevati, da Juventina ni bila v svoji normalni postavi, ker sta manjkala Paškulin in Puia.

S tem so nogometaši iz Štandreža zaključili letošnje tekmovanje. Prihodnjo nedeljo bodo igrali v Trstu zaostalo tekmo proti Ederi, ki ne bo prav lahka. Vendar če bodo igrali tako, kot v nedeljo proti Romansu, ki je na vrhu lestvice, bodo z nekaj več sreče prinesli domov tudi kakšno točko.

Tudi Sovodenjci so v Ločniku izgubili z rezultatom 2:1. Očividci so soglasni v tem, da so domačini dobili predvsem po zaslugi sodnika, ki jim je bil zelo naklonjen in nikakor ni hotel videti njihove grobe igre ter vrsto prekrškov, ki so jih zagrešili Sovodenjci so mnenja, da bi z bolj objektivnim sojenjem zmagali oni ter rešili obe točki. Tako pa so se morali sprijazniti z dejstvom, da delijo prvo mesto na lestvici z ekipo iz Slovrenca, ki se ji je pridružil po nedeljski zmagi še Ločnik. Ker Sovodnje nimajo zaostalih tekem, bodo sedaj nekaj tednov počivali. Prav bi bilo, da bi ta premor izkoristili za smotrno treniranje ter potem začeli še z večjim elanom povratno kolo konec januarja.

NOGOMET

FIRENZE, 28. — Jutri bo na občinskem stadionu tretja odločilna tekma za vstop v finalno skupino svetovnega nogometnega prvenstva med Belgijo in Bolgarijo. Medtem ko Belgijcem zadostuje neodločen izid, se bodo morali Bolgari, če bodo hoteli v London, potruditi za zmago.

* * *

MILAN, 28. — Danes bo tretja tekma drugega kola turnirja za pokal sejemskih mest med Milanom in enajstorico CUF Setubal.

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 - II, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: posamezna številka v tednu in nedeljo 60 din, mesečno 1.000 — in letno 10.000 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglasi 40 lir beseda. — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Societa Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst